

IV

(Informări)

INFORMĂRI PROVENIND DE LA INSTITUȚIILE, ORGANELE ȘI ORGANISMELE
UNIUNII EUROPENE

CONSILIUL EUROPEAN

PROGRAMUL DE LA STOCKHOLM – O EUROPĂ DESCHISĂ ȘI SIGURĂ ÎN SERVICIUL
CETĂȚENILOR ȘI PENTRU PROTECȚIA ACESTORA

(2010/C 115/01)

CUPRINS

	Pagina
1. CĂTRE O EUROPĂ A CETĂȚENILOR ÎN SPAȚIUL DE LIBERTATE, SECURITATE ȘI JUSTIȚIE	4
1.1. Prioritățile politice	4
1.2. Instrumentele	5
1.2.1. Încrederea reciprocă	5
1.2.2. Punerea în aplicare	5
1.2.3. Legislația	5
1.2.4. O mai mare coerență	6
1.2.5. Evaluarea	6
1.2.6. Formarea	6
1.2.7. Comunicarea	7
1.2.8. Dialogul cu societatea civilă	7
1.2.9. Finanțarea	7
1.2.10. Planul de acțiune	7
1.2.11. Revizuirea programului de la Stockholm	7
2. PROMOVAREA DREPTURILOR CETĂȚENILOR: O EUROPĂ A DREPTURILOR	8
2.1. O Europă întemeiată pe drepturile fundamentale	8
2.2. Exercitarea deplină a dreptului la libera circulație	8
2.3. Trăind împreună într-un spațiu care respectă diversitatea și îi protejează pe cei mai vulnerabili	9
2.3.1. Rasismul și xenofobia	9
2.3.3. Grupurile vulnerabile	9
2.3.2. Drepturile copilului	9

2.3.4.	Victimele criminalității, inclusiv ale terorismului	10
2.4.	Drepturile persoanelor în procedurile penale	10
2.5.	Protecția drepturilor cetățenilor în societatea informațională	10
2.6.	Participarea la viața democratică a Uniunii	11
2.7.	Dreptul la protecție în țările terțe	11
3.	FACILITAREA VIEȚII CETĂȚENILOR: O EUROPĂ A DREPTULUI ȘI A JUSTIȚIEI	11
3.1.	Continuarea punerii în aplicare a recunoașterii reciproce	12
3.1.1.	Dreptul penal	12
3.1.2.	Dreptul civil	13
3.2.	Consolidarea încrederii reciproce	13
3.2.1.	Formarea	13
3.2.2.	Dezvoltarea de rețele	14
3.2.3.	Evaluarea	14
3.2.4.	Îmbunătățirea instrumentelor	14
3.2.5.	Detenția	14
3.2.6.	Detenția	14
3.3.	Dezvoltarea unui nucleu de norme minime comune	14
3.3.1.	Dreptul penal	15
3.3.2.	Dreptul civil	15
3.4.	Avantajele pentru cetățeni ale unui spațiu judiciar european	15
3.4.1.	Facilitarea accesului la justiție	15
3.4.2.	Sprijinirea activității economice	16
3.5.	Consolidarea prezenței internaționale a Uniunii în domeniul juridic	17
3.5.1.	Dreptul civil	17
3.5.2.	Dreptul penal	17
4.	O EUROPĂ CARE PROTEJEAZĂ	17
4.1.	Strategia de securitate internă	17
4.2.	Consolidarea instrumentelor necesare	18
4.2.1.	Crearea unei culturi comune	18
4.2.2.	Gestionarea fluxului de informații	18
4.2.3.	Mobilizarea instrumentelor tehnologice necesare	19
4.3.	Politici eficiente	20
4.3.1.	Îmbunătățirea cooperării europene în materie de respectare a aplicării legii	20
4.3.2.	O prevenire mai eficientă a criminalității	20
4.3.3.	Statisticile	21

4.4.	Protecția împotriva infracțiunilor grave și a criminalității organizate	21
4.4.1.	Combaterea infracțiunilor grave și a criminalității organizate	21
4.4.2.	Traficul de ființe umane	21
4.4.3.	Exploatarea sexuală a copiilor și pornografia infantilă	22
4.4.4.	Criminalitatea informatică	22
4.4.5.	Criminalitatea economică și corupția	23
4.4.6.	Drogurile	24
4.5.	Terorismul	24
4.6.	O gestionare cuprinzătoare și eficace a dezastrelor de către Uniune: consolidarea capacităților Uniunii de a preveni toate tipurile de dezastre, de a se pregăti și de a răspunde la acestea	25
5.	ACCESUL ÎN EUROPA ÎNTR-O LUME GLOBALIZATĂ	26
5.1.	Gestionarea integrată a frontierelor externe	26
5.2.	Politica vizelor	27
6.	O EUROPĂ A RESPONSABILITĂȚII, SOLIDARITĂȚII ȘI PARTENERIATULUI ÎN MATERIE DE MIGRAȚIE ȘI DE AZIL	27
6.1.	O politică dinamică și cuprinzătoare privind migrația	28
6.1.1.	Consolidarea, dezvoltarea și punerea în aplicare a abordării globale privind migrația	28
6.1.2.	Migrația și dezvoltarea	29
6.1.3.	O politică concertată, adaptată cerințelor piețelor forței de muncă naționale	29
6.1.4.	Politici proactive pentru migranți și pentru drepturile acestora	30
6.1.5.	Integrarea	30
6.1.6.	Politici eficiente pentru combaterea imigrației ilegale	30
6.1.7.	Minorii neînsoțiți	31
6.2.	Azilul: un spațiu comun de protecție și solidaritate	32
6.2.1.	Un spațiu de protecție comun	32
6.2.2.	Împărțirea responsabilităților și solidaritatea între statele membre	32
6.2.3.	Dimensiunea externă a azilului	33
7.	EUROPA ÎNTR-O LUME GLOBALIZATĂ – DIMENSIUNEA EXTERNĂ A LIBERTĂȚII, SECURITĂȚII ȘI JUSTIȚIEI	33
7.1.	O dimensiune externă consolidată	33
7.2.	Drepturile omului	34
7.3.	Continuarea priorităților tematice cu instrumente noi	34
7.4.	Acorduri cu țări terțe	35
7.5.	Priorități geografice și organizații internaționale	35
7.6.	Organizațiile internaționale și promovarea standardelor europene și internaționale	37
	LISTA DE ABREVIERI	38

1. CĂTRE O EUROPĂ A CETĂȚENILOR ÎN SPAȚIUL DE LIBERTATE, SECURITATE ȘI JUSTIȚIE

Consiliul European reafirmă prioritatea pe care o acordă dezvoltării unui spațiu de libertate, securitate și justiție, ca răspuns la o preocupare centrală a popoarelor din statele reunite în Uniune.

Pe baza realizărilor programelor de la Tampere și Haga, până în prezent s-au înregistrat progrese semnificative în acest domeniu. Controalele la frontierele interne au fost eliminate în spațiul Schengen, iar frontierele externe ale Uniunii sunt acum gestionate într-o manieră mai coerentă. Prin dezvoltarea abordării globale a migrației, dimensiunea externă a politicii Uniunii privind migrația se concentrează asupra dialogului și parteneriatelor cu țările terțe, pe baza intereselor reciproce. Au fost luate măsuri semnificative în direcția creării unui sistem european de azil. Agențiile europene precum Europol, Eurojust, Agenția pentru Drepturi Fundamentale a Uniunii Europene și Frontex au atins maturitatea operațională în domeniile lor de activitate. Cooperarea în materie de drept civil facilitează viața de zi cu zi a cetățenilor, iar cooperarea în domeniul respectării aplicării legii asigură o securitate sporită.

În ciuda acestor realizări și a altor realizări importante în domeniul libertății, securității și justiției, Europa se confruntă în continuare cu provocări. Aceste provocări trebuie abordate într-o manieră cuprinzătoare. Prin urmare, sunt necesare noi eforturi pentru a ameliora coerența dintre domeniile diferitelor politici. În plus, ar trebui intensificată cooperarea cu țările partenere.

Așadar, este momentul pentru o nouă agendă care să permită Uniunii și statelor sale membre să consolideze aceste reușite și să răspundă viitoarelor provocări. În acest scop, Consiliul European a adoptat acest program multianual, care urmează a fi cunoscut drept Programul de la Stockholm, pentru perioada 2010-2014.

Consiliul European salută rolul sporit pe care Parlamentul European și parlamentele naționale îl vor juca în urma intrării în vigoare a Tratatului de la Lisabona ⁽¹⁾. Cetățenii și asociațiile reprezentative vor avea o oportunitate mai mare de a-și face cunoscute și de a-și împărtăși public opiniile în toate domeniile de acțiune ale Uniunii în conformitate cu articolul 11 din TUE. Aceasta va consolida caracterul deschis și democratic al Uniunii în beneficiul populației sale.

Tratatul facilitează procesul de atingere a obiectivelor prezentate în acest program, atât pentru instituțiile Uniunii, cât și pentru statele membre. Se confirmă rolul Comisiei în pregătirea inițiativelor, precum și dreptul unui grup format din cel puțin șapte state membre de a înainta propuneri legislative. Procesul legislativ este îmbunătățit prin aplicarea, pentru majoritatea domeniilor, a procedurii de codecizie, prin care se garantează implicarea deplină a Parlamentului European. Parlamentele naționale vor juca un rol crescut în procesul legislativ. Prin

consolidarea rolului Curții de Justiție, tratatul va îmbunătăți capacitatea Europei de punere în aplicare deplină a politicii în acest domeniu și va asigura consecvența interpretării.

Instituțiile Uniunii ar trebui să utilizeze toate oportunitățile oferite de Tratatul de la Lisabona pentru a consolida spațiul european de libertate, securitate și justiție în beneficiul cetățenilor Uniunii.

Prezentul program definește orientările strategice pentru planificarea legislativă și operațională în interiorul spațiului de libertate, securitate și justiție, în conformitate cu articolul 68 din TFUE.

1.1. Prioritățile politice

Consiliul European consideră că prioritatea pentru următorii ani o va reprezenta concentrarea asupra intereselor și necesităților cetățenilor. Provocarea va consta în asigurarea respectării drepturilor și libertăților fundamentale și a integrității persoanei, garantându-se în egală măsură securitatea în Europa. Este foarte important ca măsurile de respectare a aplicării legii, pe de o parte, și măsurile de protecție a drepturilor individuale, a statului de drept și a normelor internaționale de protecție, pe de altă parte, să se armonizeze către o direcție comună și să se consolideze reciproc.

Toate măsurile care vor fi luate pe viitor ar trebui să se concentreze asupra cetățenilor Uniunii și asupra altor persoane față de care Uniunea are o responsabilitate. În anii următori, Uniunea ar trebui să acționeze în direcția următoarelor priorități:

Promovarea cetățeniei și a drepturilor fundamentale: Cetățenia europeană trebuie să devină o realitate tangibilă. Spațiul de libertate, securitate și justiție trebuie, înainte de toate, să fie un spațiu unic în care sunt protejate drepturile și libertățile fundamentale. Trebuie să continue extinderea spațiului Schengen. Respectul față de persoană și față de demnitatea acesteia, precum și față de celelalte drepturi înscrise în Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene și în Convenția europeană pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale reprezintă valori esențiale. De exemplu, exercitarea acestor drepturi și libertăți, în special a dreptului la viață privată al cetățeanului, trebuie să fie asigurată dincolo de frontierele naționale, mai ales prin protejarea datelor cu caracter personal. Trebuie să se țină seama de necesitățile speciale ale persoanelor vulnerabile. Cetățenii Uniunii și alte persoane trebuie să-și poată exercita drepturile specifice pe deplin în interiorul Uniunii și chiar, atunci când este cazul, în afara Uniunii.

O Europă a dreptului și a justiției: Trebuie consolidată realizarea unui spațiu european al justiției, astfel încât să se depășească fragmentarea actuală. Ar trebui să se acorde prioritate mecanismelor care facilitează accesul la justiție, astfel încât populația să își poată valorifica drepturile pe întreg teritoriul Uniunii. Formarea și cooperarea între membrii profesiilor juridice nonliberale ar trebui, de asemenea, îmbunătățită și ar trebui mobilizate resursele necesare pentru eliminarea obstacolelor din calea recunoașterii deciziilor judiciare în alte state membre.

⁽¹⁾ Astfel cum este el cunoscut. În realitate, Uniunea se întemeiază pe două tratate: Tratatul privind Uniunea Europeană (TUE) și Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene (TFUE). Pentru facilitarea lecturii, în textul programului se va folosi uneori sintagma „Tratatul de la Lisabona” sau termenul „tratatul”.

O Europă care protejează: Ar trebui să se elaboreze o strategie de securitate internă pentru a se îmbunătăți în continuare securitatea în Uniune, protejându-se astfel viața și siguranța cetățenilor Uniunii, și pentru a aborda criminalitatea organizată, terorismul și alte amenințări. Strategia ar trebui să vizeze consolidarea cooperării în domeniul respectării aplicării legii, al gestionării frontierelor, al protecției civile, al gestionării dezastrelor, precum și al cooperării judiciare în materie penală, pentru o Europă mai sigură. În plus, Uniunea trebuie să-și fundamenteze acțiunea pe solidaritatea dintre statele membre și să recurgă pe deplin la articolul 222 din TFUE.

Accesul în Europa într-o lume globalizată: Accesul în Europa pentru oameni de afaceri, turiști, studenți, oameni de știință, lucrători, persoane care au nevoie de protecție internațională și alte persoane având un interes legitim de a intra pe teritoriul Uniunii trebuie să devină mai eficace și mai eficient. În același timp, Uniunea și statele sale membre trebuie să garanteze securitatea cetățenilor proprii. Politicile privind gestionarea integrată a frontierelor și acordarea vizelor ar trebui concepute pentru a răspunde acestor obiective.

O Europă a responsabilității, solidarității și parteneriatului în materie de migrație și de azil: Elaborarea unei politici a Uniunii ample și vizionare privind migrația, bazate pe solidaritate și responsabilitate, rămâne un obiectiv politic cheie în Uniune. Este necesară punerea eficientă în aplicare a tuturor instrumentelor juridice relevante și ar trebui să se utilizeze pe deplin agențiile și birourile care operează în acest domeniu. Migrația bine gestionată poate aduce beneficii tuturor părților interesate. Pactul european privind imigrația și azilul oferă o bază clară pentru noi evoluții în acest domeniu. Europa va avea nevoie de o politică flexibilă, care să răspundă priorităților și necesităților statelor membre și care să permită migranților să-și valorifice la maximum potențialul. Obiectivul de a institui un sistem comun de azil în 2012 rămâne valabil și persoanelor care au nevoie de protecție internațională trebuie să li se asigure accesul la proceduri de azil eficiente și sigure din punct de vedere juridic. În plus, pentru a menține sisteme de imigrație și azil credibile și durabile în Uniune, sunt necesare prevenirea, controlul și combaterea imigrației ilegale, având în vedere faptul că Uniunea se confruntă cu o presiune crescândă din partea fluxurilor de migrație ilegală și, în special, statele membre aflate la frontierele sale externe, inclusiv la frontierele sudice, în conformitate cu concluziile Consiliului European din octombrie 2009.

Rolul Europei într-o lume globalizată – dimensiunea externă: Importanța dimensiunii externe a politicii Uniunii în domeniul libertății, securității și justiției subliniază necesitatea unei integrări sporite a acestor politici în politicile generale ale Uniunii. Această dimensiune externă este esențială pentru abordarea provocărilor-cheie cu care ne confruntăm și pentru a oferi oportunități mai mari cetățenilor Uniunii de a lucra și de a dezvolta afaceri în țări din lumea întreagă. Această dimensiune externă este esențială pentru o punere în aplicare reușită a obiectivelor acestui program și, în special, ar trebui să fie luată în considerare în toate celelalte aspecte ale politicii externe a Uniunii și ar trebui să fie pe deplin coerentă cu acestea.

1.2. Instrumentele

Următoarele instrumente sunt importante pentru punerea în aplicare cu succes a următorului program multianual.

1.2.1. Încrederea reciprocă

Încrederea reciprocă între autoritățile și serviciile din statele membre și între factorii de decizie stă la baza unei cooperări eficiente în acest domeniu. Prin urmare, asigurarea încrederii și găsirea unor noi modalități de creștere a responsabilității și a înțelegerii reciproce între diferitele sisteme de drept din statele membre vor reprezenta una dintre provocările principale în viitor.

1.2.2. Punerea în aplicare

În anii următori ar trebui să se acorde o atenție sporită punerii în aplicare, respectării aplicării și evaluării depline și eficiente a instrumentelor existente. Ar trebui să se asigure transpunerea juridică utilizând în măsura maximă posibilă, ori de câte ori este necesar, instrumentele instituționale existente.

De asemenea, timpul de răspuns la necesitățile cetățenilor și ale întreprinderilor trebuie să fie mai scurt pe viitor. Uniunea ar trebui să se concentreze asupra identificării necesităților cetățenilor și specialiștilor și a răspunsurilor adecvate. Elaborarea acțiunilor la nivelul Uniunii ar trebui să implice expertiza statelor membre și să ia în considerare o gamă de măsuri, inclusiv soluții nelegislative, precum manuale, împărtășirea bunelor practici (printre altele, utilizarea cât mai bună a rețelelor judiciare europene) și proiectele regionale, care abordează aceste necesități, în special atunci când acestea pot oferi un răspuns rapid.

1.2.3. Legislația

În general, inițiativele legislative noi, propuse de Comisie sau de statele membre, acolo unde tratatul prevede astfel⁽¹⁾, ar trebui înaintate numai după verificarea respectării principiilor proporționalității și subsidiarității, după o pregătire temeinică, inclusiv analize de impact prealabile, care să includă identificarea necesităților și a consecințelor financiare și făcând apel la expertiza statelor membre. Este esențial să se evalueze implicațiile inițiativelor legislative noi asupra celor patru libertăți în temeiul tratatului și să se asigure că aceste inițiative sunt pe deplin compatibile cu principiile pieței interne.

Consiliul European consideră că evoluția legislației în domeniul libertății, securității și justiției este impresionantă, dar prezintă insuficiențe în termeni de suprapunere și o anumită lipsă de coerență. În același timp, ar putea fi îmbunătățite calitatea legislației, inclusiv limbajul utilizat în unele acte juridice.

⁽¹⁾ Pentru facilitarea lecturii, programul atribuie dreptul de inițiativă numai Comisiei. Aceasta nu aduce atingere faptului că statele membre pot avea inițiative în conformitate cu articolul 76 din TFUE.

Ar trebui să se ia în considerare, după caz, o revizuire orizontală a instrumentelor adoptate, pentru a se îmbunătăți consecvența și consolidarea legislației. Consecvența juridică și accesibilitatea sunt deosebit de importante. Ar trebui consolidate principiile unei mai bune reglementări și legiferări în întregul proces decizional. Ar trebui să se aplice pe deplin acordul inter-instituțional privind o mai bună legiferare între Parlamentul European, Consiliu și Comisie ⁽¹⁾. Toate instituțiile Uniunii ar trebui să depună un efort, în toate etapele procedurii inter-instituționale, pentru a redacta legislația Uniunii într-un limbaj clar și inteligibil.

1.2.4. O mai mare coerență

Consiliul European invită Consiliul și Comisia să consolideze coordonarea internă pentru a obține o mai mare coerență între elementele interne și externe ale activității în spațiul de libertate, securitate și justiție. Aceeași necesitate a coerenței și a unei mai bune coordonări se aplică și agențiilor Uniunii [Europol, Eurojust, Frontex, Colegiul European de Poliție (CEPOL), Observatorul European pentru Droguri și Toxicomanie (OEDT), viitorul Birou European de Sprijin pentru Azil (EASO) și Agenția pentru Drepturi Fundamentale a Uniunii Europene]. Consiliul ar trebui să exercite o mai mare supraveghere politică a agențiilor, de exemplu, prin formularea unor concluzii pe marginea raporturilor anuale. Pentru unele agenții, se aplică norme speciale cu privire la supravegherea de către Parlamentul European.

1.2.5. Evaluarea

Tratatul de la Lisabona prevede că se pot adopta măsuri pentru ca statele membre, în cooperare cu Comisia, să desfășoare o evaluare obiectivă și imparțială a punerii în aplicare a politicilor din domeniul libertății, securității și justiției, în special pentru a promova aplicarea deplină a principiului recunoașterii reciproce. Parlamentul European și parlamentele naționale trebuie informate cu privire la conținutul și rezultatele evaluărilor. Consiliul European consideră că aceste mecanisme de evaluare ar trebui să evite suprapunerile și, pe termen lung, ar trebui să includă toate politicile din acest domeniu. De asemenea, ar trebui să existe un sistem eficient de monitorizare ulterioară pentru aceste evaluări.

Trebuie să se efectueze o evaluare a eficienței instrumentelor juridice adoptate la nivel comunitar. De asemenea, evaluarea trebuie să stabilească eventualele obstacole în calea bunei funcționări a spațiului de justiție european. Ar trebui să se concentreze asupra problemelor specifice și, prin aceasta, să faciliteze aplicarea deplină a principiului recunoașterii reciproce. Cooperarea judiciară în materie penală ar trebui să devină primul domeniu supus evaluării. Dar vor trebui să urmeze și politicile din alte domenii, precum respectarea procedurilor de azil în legislația relevantă. Procedurile de evaluare ar trebui să fie adaptate politicii aflate în discuție ori de câte ori este necesar.

Consiliul European invită Comisia:

⁽¹⁾ JO C 321, 31.12.2003, p. 1.

— să transmită una sau mai multe propuneri în temeiul articolului 70 din TFUE cu privire la evaluarea politicilor Uniunii menționate la titlul V din TFUE. Respectiva propunere (respectiv propuneri) ar trebui să includă, după caz, un mecanism de evaluare bazat pe sistemul bine stabilit al evaluării *inter pares*. Evaluarea ar trebui să fie periodică, să includă un sistem eficient de urmărire a consecințelor și să faciliteze o mai bună cunoaștere a sistemelor naționale în vederea identificării bunelor practici și a obstacolelor în calea cooperării. Specialiștii ar trebui să poată contribui la aceste evaluări. În principiu, Consiliul ar trebui să joace un rol central în procesul de evaluare și, în special, în monitorizarea ulterioară.

Ar trebui să se evite suprapunerea cu alte mecanisme de evaluare, dar ar trebui să fie căutate sinergiile și cooperarea, în special cu activitățile Consiliului Europei. Uniunea ar trebui să participe activ și să contribuie la activitatea organismelor de monitorizare ale Consiliului Europei.

1.2.6. Formarea

Pentru a crea o cultură europeană veritabilă în domeniul judiciar și al respectării aplicării legii, este esențial să se accelereze formarea privind chestiunile legate de Uniune, iar aceasta să devină accesibilă în mod sistematic pentru toate profesiile implicate în punerea în aplicare a spațiului de libertate, securitate și justiție. Aceasta va include judecători, procurori, personal din justiție, poliție, vameși și poliția de frontieră.

Ar trebui urmărit obiectivul programelor europene de formare sistematice oferite tuturor persoanelor implicate. Pentru Uniune și statele sale membre, obiectivul ambițios ar trebui să fie acela ca, până în 2015, un număr substanțial de specialiști să participe la un program european de formare sau la un program de schimb cu un alt stat membru, care poate face parte dintr-unul din programele de formare deja instituite. În acest scop ar trebui utilizate în mod special instituțiile de formare existente.

Statele membre dețin responsabilitatea principală în acest sens, dar Uniunea trebuie să acorde sprijin și susținere financiară eforturilor acestora și, de asemenea, trebuie să poată dispune de propriile mecanisme pentru a completa eforturile naționale. Consiliul European consideră că Uniunea Europeană și aspectele privind cooperarea internațională ar trebui să facă parte din programele naționale de învățământ. Pentru formarea judecătorilor, a procurorilor și a personalului din justiție, este important să se garanteze independența judiciară, punându-se în același timp accentul pe dimensiunea europeană pentru specialiștii care utilizează frecvent instrumente europene. CEPOL și Frontex ar trebui să joace un rol-cheie în formarea personalului din domeniul respectării aplicării legii și a poliției de frontieră, pentru a asigura dimensiunea europeană în cadrul

formării. Formarea vameșilor și a polițiștilor de frontieră are o importanță deosebită în vederea instituirii unei abordări comune a gestionării integrate a frontierelor. Se pot căuta soluții la nivel european, pentru a consolida programele europene de formare. Trebuie, de asemenea, să se elaboreze programe de învățare online și materiale de formare comune pentru formarea specialiștilor în materie de mecanisme europene.

Consiliul European invită Comisia:

- să propună un plan de acțiune pentru creșterea substanțială și sistematică a nivelului programelor europene de formare și de schimb în Uniune. Planul ar trebui să propună modalități prin care să se asigure că o treime din personalul poliției implicat în cooperarea polițienească europeană și jumătate dintre judecătorii, procurorii și personalul din justiție implicat în cooperarea judiciară europeană, precum și jumătate din ceilalți specialiști implicați în cooperarea europeană ar putea beneficia de programele europene de formare;
- să examineze ceea ce s-ar putea defini drept un program european de formare și să propună în planul de acțiune cum se poate dezvolta această idee pentru a i se conferi o dimensiune europeană;
- să instituie programe de schimb specifice, de tipul Erasmus, în care ar putea fi implicate state care nu fac parte din UE și, în special, țările candidate și țările cu care Uniunea a încheiat acorduri de parteneriat și cooperare;
- să asigure că participarea la cursurile comune, la exerciții și la programele de schimb este decisă în funcție de atribuțiile specifice, și nu în funcție de criterii specifice unui sector.

1.2.7. Comunicarea

În general, reușitele din domeniul libertății, securității și justiției prezintă o mare importanță pentru cetățeni, întreprinderi și profesioniști. Prin urmare, Consiliul European invită toate instituțiile Uniunii, în special Comisia, precum și statele membre să examineze modalități de a comunica mai bine cetățenilor și specialiștilor rezultatele concrete ale politicii privind spațiul de libertate, securitate și justiție. Acesta solicită Comisiei să elaboreze o strategie privind cele mai bune modalități de a explica cetățenilor cum pot beneficia de noile instrumente și cadre legale, de exemplu, prin utilizarea e-justiției și a portalului e-justiție.

1.2.8. Dialogul cu societatea civilă

Consiliul European încurajează instituțiile Uniunii, în limitele competențelor acestora, să desfășoare un dialog deschis, transparent și permanent cu reprezentanții asociațiilor și ai societății civile. Comisia ar trebui să instituie mecanisme specifice, precum Forumul european pentru justiție, pentru a accelera dialogul în domeniile în care astfel de mecanisme sunt adecvate.

1.2.9. Finanțarea

Consiliul European subliniază că Programul de la Stockholm ar trebui să fie finanțat în limitele rubricilor și plafoanelor din actualul cadru financiar. Multe dintre măsurile și acțiunile din program pot fi puse în aplicare printr-o utilizare mai eficientă a instrumentelor și a fondurilor existente.

Consiliul European ia act de faptul că actualele perspective financiare expiră la sfârșitul anului 2013. Acesta subliniază intenția sa de a reflecta obiectivele Programului de la Stockholm. Totuși, acest program nu se impune *a priori* în cadrul negocierilor privind următoarele perspective financiare.

De asemenea, Consiliul European consideră că procedurile pentru cererile în cadrul programelor de finanțare ar trebui, ținând seama de experiența statelor membre, să fie transparente, flexibile, coerente și integrate și să devină mai accesibile administrațiilor, partenerilor stabiliți și specialiștilor prin difuzarea activă a unor orientări clare, printr-un mecanism de identificare a partenerilor și o programare exactă. Consiliul European solicită Comisiei să examineze mijloacele adecvate pentru atingerea acestui obiectiv.

În cadrul următoarelor perspective financiare, ar trebui să se examineze cele mai bune modalități de elaborare a instrumentelor financiare pentru a asigura sprijinul adecvat pentru proiecte operaționale elaborate în afara Uniunii care consolidează securitatea Uniunii, în special în domeniul combaterii criminalității organizate și a terorismului. Ar trebui să se acorde o atenție deosebită mijloacelor și modalităților de accelerare a reacției Uniunii la evenimentele urgente din acest domeniu în termeni de asistență financiară și modul în care se poate oferi asistență tehnică pentru punerea în aplicare globală a convențiilor internaționale, cum ar fi cele privind terorismul.

1.2.10. Planul de acțiune

În contextul Programului de la Stockholm, Consiliul European invită Comisia să prezinte rapid un plan de acțiune în primele șase luni ale anului 2010, care să fie adoptat de către Consiliu. Planul de acțiune va transpune scopurile și prioritățile Programului de la Stockholm în acțiuni concrete cu un calendar precis pentru adoptare și punere în aplicare. Acesta ar trebui să cuprindă o propunere de calendar pentru transformarea instrumentelor cu o bază legală nouă.

1.2.11. Revizuirea programului de la Stockholm

Consiliul European invită Comisia să prezinte, înainte de luna iunie 2012, un raport intermediar privind punerea în aplicare a Programului de la Stockholm. Programele echipei de trei președinții și programele legislative ale Comisiei ar trebui publicate cât mai curând posibil, pentru a permite parlamentelor naționale să examineze din timp propunerile.

2. PROMOVAREA DREPTURILOR CETĂȚENILOR: O EUROPĂ A DREPTURILOR

2.1. O Europă întemeiată pe drepturile fundamentale

Uniunea are la bază valorile comune și respectul față de drepturile fundamentale. După intrarea în vigoare a Tratatului de la Lisabona, este esențială aderarea rapidă a Uniunii la Convenția europeană pentru protecția drepturilor omului și a libertăților fundamentale. Aceasta va consolida obligația Uniunii, inclusiv a instituțiilor sale, de a asigura faptul că drepturile și libertățile fundamentale sunt promovate activ în toate domeniile sale de activitate. Jurisprudența Curții de Justiție a Uniunii Europene și a Curții Europene a Drepturilor Omului va putea continua să evolueze în mod armonizat, consolidând crearea unui sistem european uniform al drepturilor omului și al drepturilor fundamentale, pe baza Convenției europene și a celor prevăzute în Carta Drepturilor Fundamentale a Uniunii Europene.

Consiliul European invită:

- Comisia să transmită cu prioritate o propunere cu privire la aderarea Uniunii la Convenția europeană pentru protecția drepturilor omului și a libertăților fundamentale;
- instituțiile Uniunii și statele membre să garanteze că inițiativele legislative sunt și rămân consecvente cu drepturile și libertățile fundamentale pe parcursul întregului proces legislativ prin intermediul consolidării aplicării metodologiei pentru o monitorizare sistematică și riguroasă a respectării Convenției europene și a drepturilor și libertăților prevăzute în Carta Drepturilor Fundamentale.

Consiliul European invită instituțiile Uniunii:

- să utilizeze pe deplin expertiza Agenției pentru Drepturi Fundamentale a Uniunii Europene și să se consulte, atunci când este cazul, cu agenția, în conformitate cu mandatul acesteia, cu privire la elaborarea politicilor și a legislației care are implicații asupra drepturilor fundamentale și să apeleze la aceasta pentru a comunica cetățenilor chestiuni privind drepturile omului care îi afectează în viața de zi cu zi;
- să continue eforturile depuse de Uniune în vederea abolirii pedepsei cu moartea, a torturii și a altor tratamente inumane și degradante;
- să sprijine și să promoveze în continuare activitatea Uniunii și a statelor membre împotriva impunității și să lupte împotriva infracțiunilor de genocid, a crimelor împotriva umanității și a crimelor de război; în acest context, să promoveze cooperarea dintre statele membre, țările terțe și tribunalele internaționale în acest domeniu și, în special, Curtea Penală Internațională (CPI) și să dezvolte schimbul de informații judiciare și de cele mai bune practici în legătură cu urmărirea penală a acestor infracțiuni prin intermediul rețelei europene a punctelor de contact cu privire la persoane responsabile de infracțiunea de genocid, de crime împotriva umanității și de crime de război.

Uniunea reprezintă un spațiu al valorilor împărtășite, valori care sunt incompatibile cu crimele împotriva umanității, cu genocidul și cu crimele de război, inclusiv crimele comise de regimurile totalitare. Fiecare stat membru are propria abordare privind aceste chestiuni, dar din perspectiva reconcilierii memoria acelor crime trebuie să fie o memorie colectivă, împărtășită și promovată, atunci când este posibil, de noi toți. Uniunea trebuie să joace rolul de mediator.

Consiliul European invită Comisia:

- să examineze și să raporteze Consiliului în 2010 dacă sunt necesare propuneri suplimentare pentru a acoperi tolerarea publică, negarea sau banalizarea grosieră a infracțiunilor de genocid, a crimelor împotriva umanității și a crimelor de război care vizează un grup de persoane definit prin referire la alte criterii decât rasa, culoarea, religia, ascendența sau originea națională sau etnică, cum ar fi statutul social sau convingerile politice.

2.2. Exercițarea deplină a dreptului la libera circulație

Dreptul la libera circulație a cetățenilor și a membrilor familiilor acestora în interiorul Uniunii este unul dintre principiile fundamentale care stau la baza Uniunii și ale cetățeniei europene. Cetățenii Uniunii au dreptul la liberă circulație și ședere pe teritoriul statelor membre, dreptul de vot și dreptul de a fi candidat la alegerile pentru Parlamentul European și la alegerile municipale în statul membru de reședință, dreptul la protecție din partea autorităților diplomatice și consulare ale altor state membre etc. În exercitarea drepturilor lor, cetățenilor li se asigură un tratament egal cu cel al resortisanților statului membru respectiv, în condițiile stabilite de dreptul comunitar. Prin urmare, punerea în aplicare eficientă a legislației relevante a Uniunii reprezintă o prioritate.

După cum remarca Parlamentul European, cooperarea Schengen, prin intermediul căreia controalele la frontierele interne au fost eliminate în cea mai mare parte a Uniunii, reprezintă o realizare majoră privind spațiul de libertate, securitate și justiție. Consiliul European reamintește sprijinul pe care îl acordă continuării extinderii spațiului Schengen. Cu condiția îndeplinirii tuturor cerințelor pentru aplicarea acquis-ului Schengen, Consiliul European invită Consiliul, Parlamentul European și Comisia să adopte toate măsurile necesare pentru a permite eliminarea controalelor la frontierele interne cu statele membre rămase, care s-au declarat pregătite să se alăture spațiului Schengen fără întârziere.

Cetățenii Uniunii trebuie să primească asistență atunci când se confruntă cu unele demersuri administrative sau judiciare în exercitarea dreptului lor la liberă circulație. În limitele tratatului, obstacolele care restricționează acest drept în viața de zi cu zi ar trebui înlăturate.

Consiliul European invită Comisia:

- să monitorizeze punerea în aplicare și aplicarea acestor norme pentru a garanta dreptul la libera circulație.

Obținerea unui drept de ședere în temeiul legislației Uniunii pentru cetățenii Uniunii și pentru membrii familiilor acestora este un avantaj inerent în exercitarea dreptului la liberă circulație. Cu toate acestea, scopul acestui drept nu este acela de a eluda normele privind imigrația. Libera circulație presupune nu numai drepturi, ci și obligații pentru cei care beneficiază de aceasta; ar trebui evitate abuzurile și fraudele. Statele membre ar trebui să garanteze și să protejeze în continuare dreptul la liberă circulație acționând împreună și alături de Comisie, pentru a combate activitățile de natură infracțională prin măsuri ferme și proporționale, ținând seama în mod corespunzător de dreptul aplicabil.

Prin urmare, Consiliul European invită în continuare Comisia:

- să monitorizeze punerea în aplicare și aplicarea acestor norme pentru a preveni abuzul și fraudă;
- să examineze cele mai bune modalități de schimb de informații, printre altele cu privire la permisele de ședere și documentația aferentă, și de a acorda asistență autorităților statelor membre pentru a lupta în mod eficient împotriva abuzului acestui drept fundamental.

Ținând seama de acest scop, statele membre ar trebui, de asemenea, să monitorizeze îndeaproape aplicarea corectă și deplină a acquis-ului existent și să combată posibilele abuzuri și fraude în privința dreptului la liberă circulație a persoanelor și să facă schimb de informații și de statistici cu privire la astfel de abuzuri și fraude. Dacă se identifică tendințe sistematice de abuz și fraudă în privința dreptului la liberă circulație, statele membre ar trebui să raporteze aceste tendințe Comisiei, care va propune Consiliului modalitățile cele mai adecvate de abordare a acestor tendințe.

2.3. Trăind împreună într-un spațiu care respectă diversitatea și îi protejează pe cei mai vulnerabili

Întrucât diversitatea reprezintă o bogăție a Uniunii, Uniunea și statele sale membre trebuie să ofere un mediu sigur, în care diferențele sunt respectate și cei mai vulnerabili sunt protejați. Lupta împotriva discriminării, a rasismului, a antisemitismului, a xenofobiei și a homofobiei trebuie să continue cu fermitate.

2.3.1. Rasismul și xenofobia

Consiliul European invită Comisia:

- să raporteze, pe perioada Programului de la Stockholm, cu privire la transpunerea Deciziei-cadru 2008/913/JAI a Consiliului din 28 noiembrie 2008 privind combaterea anumitor forme și expresii ale rasismului și xenofobiei prin intermediul dreptului penal până la 28 noiembrie 2013 și, după caz, să transmită propuneri de modificare a acesteia;

- să utilizeze de deplin instrumentele existente, în special programele de finanțare, pentru a combate rasismul și xenofobia.

Statele membre ar trebui să pună în aplicare decizia-cadru respectivă cât mai curând posibil și cel mai târziu până la 28 noiembrie 2010.

2.3.2. Drepturile copilului

Drepturile copilului, și anume principiul interesului superior al copilului însemnând dreptul copilului la viață, la supraviețuire și dezvoltare, nediscriminarea și respectul față de dreptul copilului de a exprima o opinie și de a fi ascultat cu adevărat în chestiunile care îl privesc, în conformitate cu vârsta și cu nivelul său de maturitate, așa cum sunt înscrise în Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene și în Convenția Națiunilor Unite pentru drepturile copilului, privesc toate politicile Uniunii. Acestea trebuie să fie luate în considerare sistematic și strategic, în vederea asigurării unei abordări integrate. Comunicarea Comisiei din 2006 intitulată „Către o strategie a UE privind drepturile copilului” cuprinde considerații importante în această privință. Ar trebui să se elaboreze o strategie ambițioasă a Uniunii cu privire la drepturile copilului.

Consiliul European invită Comisia:

- să identifice măsurile cărora Uniunea le poate conferi o valoare adăugată, pentru a proteja și a promova drepturile copilului. Ar trebui să se acorde o atenție specială copiilor în situații de vulnerabilitate deosebită, în special copiilor care sunt victimele abuzului și exploatarei sexuale, precum și copiilor care sunt victime ale traficului și minorilor neînsoțiți în contextul politicii de migrație a Uniunii.

În ceea ce privește răpirea copiilor de către părinți, pe lângă aplicarea eficientă a instrumentelor juridice existente în domeniu, ar trebui examinată posibilitatea utilizării medierii familiale la nivel internațional, ținând seama de bunele practici din statele membre. Uniunea ar trebui să elaboreze în continuare mecanisme de alertă pentru infracțiunile de răpire de copii, prin promovarea cooperării între autoritățile naționale și sistemele de interoperabilitate.

2.3.3. Grupurile vulnerabile

Toate formele de discriminare sunt inacceptabile. Uniunea și statele membre trebuie să își unească eforturile pentru integrarea deplină a grupurilor vulnerabile, în special a comunității romilor, în societate, promovând integrarea lor în sistemul școlar și pe piața forței de muncă și acționând pentru prevenirea violenței împotriva acestora. În acest sens, statele membre ar trebui să se asigure că legislația existentă este aplicată în mod corespunzător pentru a combate discriminările potențiale. Uniunea va oferi sprijin practic și va promova cele mai bune practici pentru a ajuta statele membre în atingerea acestui obiectiv. Societatea civilă va avea de jucat un rol deosebit.

Grupurile vulnerabile aflate în situații de expunere deosebită, cum ar fi femeile care sunt victimele violenței sau ale mutilării sexuale sau persoanele care sunt vătămate într-un alt stat membru decât statul de cetățenie sau de reședință, au nevoie de o mai mare protecție, inclusiv de protecție juridică. Se va asigura, în acest sens, un sprijin financiar corespunzător, prin intermediul programelor de finanțare existente.

Necesitatea unor propuneri suplimentare cu privire la adulții vulnerabili ar trebui evaluată ținând seama de experiența acumulată în aplicarea Convenției de la Haga din 2000 privind protecția internațională a adulților de către statele membre care sunt părți sau care vor deveni părți la aceasta în viitor. Statele membre sunt încurajate să adere la convenție cât mai curând posibil.

2.3.4. Victimele criminalității, inclusiv ale terorismului

Persoanele care sunt cele mai vulnerabile sau care se află în situații de expunere deosebită, precum persoanele supuse unor violențe repetate în relațiile apropiate, victimele violenței bazate pe gen sau persoanele care sunt victimele altor tipuri de infracțiuni într-un stat membru, altul decât statul de cetățenie sau de reședință, necesită protecție juridică și sprijin deosebit. Victimele terorismului au, la rândul lor, nevoie de o atenție specială, de sprijin și de recunoaștere socială. Este necesară o abordare integrată și coordonată a victimelor, în sensul Concluziilor Consiliului privind o strategie menită să asigure respectarea drepturilor persoanelor care sunt victime ale infracționalității și să îmbunătățească sprijinul acordat acestora.

Consiliul European solicită Comisiei și statelor membre:

- să examineze modalități de îmbunătățire a legislației și a măsurilor practice de sprijin pentru protecția victimelor și de îmbunătățire a punerii în aplicare a instrumentelor existente;
- să ofere un mai mare sprijin victimelor prin alte modalități, posibil prin intermediul rețelilor europene existente, care oferă ajutor concret și aduc propuneri în acest sens;
- să analizeze dacă este oportun să se creeze un instrument juridic unic cuprinzător privind protecția victimelor, prin reunirea Directivei 2004/80/CE a Consiliului din 29 aprilie 2004 privind despăgubirea victimelor infracționalității și a Deciziei-cadru 2001/220/JAI a Consiliului din 15 martie 2001 privind statutul victimelor în cadrul procedurilor penale, pe baza unei evaluări a celor două instrumente.

Utilizarea sporită a programelor financiare ar trebui să se facă în conformitate cu cadrele legale ale acestora.

2.4. Drepturile persoanelor în procedurile penale

Protecția drepturilor persoanelor suspectate și acuzate în procedurile penale este o valoare fundamentală a Uniunii, care este esențială pentru menținerea încrederii reciproce între statele membre și pentru încrederea publică la nivelul Uniunii. Prin urmare, Consiliul European salută adoptarea de către Consiliul

a foii de parcurs privind consolidarea drepturilor procedurale ale persoanelor suspectate sau acuzate în procedurile penale, care va consolida drepturile persoanelor în procedurile penale, atunci când va fi pusă pe deplin în aplicare. De acum înainte, foaia de parcurs respectivă va face parte din Programul de la Stockholm.

Consiliul European invită Comisia:

- să transmită propunerile prevăzute în foaia de parcurs pentru punerea sa rapidă în aplicare, cu respectarea condițiilor incluse în aceasta;
- să examineze noi elemente ale drepturilor procedurale minime pentru persoanele suspectate și acuzate și să evalueze necesitatea de a aborda și alte chestiuni, cum ar fi prezumția de nevinovăție, în scopul de a promova o mai bună cooperare în acest domeniu.

2.5. Protecția drepturilor cetățenilor în societatea informațională

Atunci când trebuie să se evalueze cadrul privat al cetățenilor în spațiul de libertate, securitate și justiție, dreptul la libertate este primordial. Dreptul la viață privată și dreptul la protecția datelor cu caracter personal sunt înscrise în Carta Drepturilor Fundamentale. Prin urmare, Uniunea trebuie să răspundă provocărilor generate de intensificarea schimbului de date cu caracter personal și de necesitatea de a asigura protecția vieții private. Uniunea trebuie să asigure o strategie cuprinzătoare pentru protecția datelor cu caracter personal în cadrul Uniunii și în cadrul relațiilor acesteia cu țările terțe. În acest context, aceasta ar trebui să promoveze aplicarea principiilor stabilite în instrumentele UE relevante privind protecția datelor și în Convenția Consiliului Europei din 1981 privind protecția persoanelor în legătură cu prelucrarea automată a datelor cu caracter personal, precum și aderarea la respectiva convenție. De asemenea, aceasta trebuie să prevadă și să reglementeze circumstanțele în care se justifică interferența autorităților publice în exercitarea acestor drepturi, dar și să aplice principiile de protecție a datelor în sfera privată.

Uniunea trebuie să abordeze necesitatea unui schimb crescut de date cu caracter personal, garantând, în același timp, respectul maxim față de protecția vieții private. Consiliul European este convins că evoluțiile tehnologice nu aduc numai noi provocări la adresa protecției datelor cu caracter personal, ci oferă și noi posibilități pentru o mai bună protecție a datelor cu caracter personal.

Principiile de bază, precum limitarea scopului, proporționalitatea, legitimitatea prelucrării, durată-limită de stocare, securitatea și confidențialitatea, precum și respectul față de drepturile persoanei, controlul exercitat de autoritățile naționale de supraveghere independente și accesul la căi de atac eficiente, trebuie să fie garantate și trebuie instituit un program cuprinzător de protecție. Aceste chestiuni sunt, de asemenea, analizate în contextul Strategiei de gestionare a informațiilor pentru securitatea internă a UE, menționată în capitolul 4.

Consiliul European invită Comisia:

- să evalueze funcționarea diverselor instrumente privind protecția datelor și să prezinte, după caz, noi inițiative legislative și nelegislative pentru a menține aplicarea eficientă a principiilor sus-menționate;
- să propună o recomandare de negociere a unor acorduri cu Statele Unite ale Americii privind protecția datelor și, după caz, privind schimbul de date, în scopul respectării aplicării legii, pe baza lucrărilor desfășurate de Grupul de contact la nivel înalt UE-SUA privind schimbul de informații, confidențialitatea și protecția datelor cu caracter personal;
- să analizeze elementele-cheie în vederea unor acorduri privind protecția datelor cu țările terțe în scopul respectării aplicării legii, care pot include, după caz, date deținute în sisteme private, pe baza unui nivel ridicat de protecție a datelor;
- să îmbunătățească respectarea principiilor de protecție a datelor prin dezvoltarea unor noi tehnologii corespunzătoare, îmbunătățind cooperarea între sectorul public și cel privat, mai ales în domeniul cercetării;
- să examineze instituirea unui sistem de certificare europeană pentru tehnologiile, produsele și serviciile „care respectă viața privată”;
- să desfășoare campanii de informare în special pentru sensibilizarea publicului.

La nivel global, Uniunea trebuie să joace un rol conducător în elaborarea și promovarea unor standarde internaționale pentru protecția datelor cu caracter personal, pe baza instrumentelor relevante ale Uniunii cu privire la protecția datelor și a Convenției Consiliului Europei din 1981 privind protecția persoanelor în legătură cu prelucrarea automată a datelor cu caracter personal, și în instituirea de instrumente bilaterale sau multilaterale corespunzătoare.

2.6. Participarea la viața democratică a Uniunii

Consiliul European reamintește faptul că transparența procesului de luare a deciziilor, accesul la documente și buna administrare contribuie la participarea cetățenilor la viața democratică a Uniunii. În plus, inițiativa cetățenilor Uniunii, introdusă prin articolul 11 din TUE, va crea un nou mecanism de participare civică. Acest mecanism ar trebui realizat rapid.

Consiliul European invită Comisia:

- să examineze cele mai bune modalități de asigurare a transparenței procesului de luare a deciziilor, accesul la documente și buna administrare a justiției, în lumina noilor oportunități deschise prin Tratatul de la Lisabona, și să înainteze propunerile adecvate în acest sens.

În vederea alegerilor europene din 2014, ar trebui să se reflecteze la măsuri de încurajare a cetățenilor să voteze. Participarea la vot a scăzut cu 20 % față de 1979, în timp ce, concomitent, competențele Parlamentului European în calitate de colegiutor au crescut în mod considerabil. Ar trebui să se examineze măsuri precum facilitarea înregistrării pe listele electorale.

În plus, Consiliul European invită Comisia, înainte de luna decembrie 2012:

- să raporteze Consiliului European cu privire la practicile și tradițiile naționale legate de alegerile pentru Parlamentul European și să propună, pe baza raportului, modalități de alegere a unei zile comune a alegerilor pentru Parlamentul European. Luând în considerare respectivul raport, Consiliul European va analiza modalități de a avansa în această privință.

2.7. Dreptul la protecție în țările terțe

Orice cetățean al Uniunii care călătorește sau trăiește într-o țară terță în care propriul său stat membru nu este reprezentat are dreptul la protecție din partea autorităților diplomatice și consulare ale oricărui alt stat membru, în aceleași condiții cu resortisanții statului membru respectiv. Acest drept, consfințit în tratat, nu este cunoscut publicului și este necesar un efort mai important pentru a asigura aplicarea sa deplină. S-ar putea derula campanii de comunicare orientate cu privire la acest drept.

Consiliul European invită Comisia:

- să examineze măsurile adecvate pentru instituirea coordonării și a cooperării necesare pentru a facilita protecția consulară în conformitate cu articolul 23 din TFUE.

3. FACILITAREA VIEȚII CETĂȚENILOR: O EUROPĂ A DREPTULUI ȘI A JUSTIȚIEI

Consiliul European a declarat în cadrul reuniunii sale de la Tampere din 1999 că recunoașterea reciprocă sporită a deciziilor și hotărârilor judiciare și apropierea legislativă necesară ar facilita cooperarea între autorități și protecția judiciară a drepturilor individuale și că principiul recunoașterii reciproce ar trebui să reprezinte piatra de temelie a cooperării judiciare atât în materie penală, cât și civilă. Acest principiu este acum înscris în tratat.

În Programul de la Haga, adoptat în 2004, Consiliul European a remarcat că, pentru aplicarea eficientă a principiului recunoașterii reciproce, este necesară consolidarea încrederii reciproce prin dezvoltarea progresivă a unei culturi judiciare europene bazate pe diversitatea sistemelor juridice și pe unitate prin intermediul legislației europene. Sistemele judiciare ale statelor membre ar trebui să poată funcționa împreună, într-un mod coerent și eficient, respectând tradițiile juridice naționale.

Uniunea ar trebui să consolideze în continuare încrederea reciprocă în sistemele juridice ale statelor membre prin instituirea drepturilor minime, după cum este necesar pentru dezvoltarea principiului recunoașterii reciproce, și prin stabilirea unor norme minime privind definirea infracțiunilor și a sancțiunilor, astfel cum este definit în tratat. De asemenea, spațiul judiciar european trebuie să permită cetățenilor să își exercite drepturile pe tot cuprinsul Uniunii, prin creșterea gradului general de conștientizare cu privire la drepturile acestora și prin facilitarea accesului la justiție.

În acest sens, Consiliul European evidențiază importanța orizontală a e-justiției, care nu este limitată la aspecte particulare ale dreptului. Aceasta ar trebui integrată în toate aspectele dreptului civil, penal și administrativ, pentru a asigura un acces mai bun la justiție și o cooperare consolidată între autoritățile administrative și judiciare.

3.1. Continuarea punerii în aplicare a recunoașterii reciproce

Consiliul European ia act cu satisfacție de progresul considerabil înregistrat în punerea în aplicare a celor două programe de recunoaștere reciprocă adoptate de Consiliu în 2000 și subliniază faptul că statele membre ar trebui să adopte toate măsurile necesare pentru a transpune la nivel național normele convenite la nivel european. În acest context, Consiliul European subliniază necesitatea de a se evalua punerea în aplicare a acestor măsuri și de a continua lucrările privind recunoașterea reciprocă.

3.1.1. Dreptul penal

În confruntarea cu criminalitatea transfrontalieră, ar trebui să se depună mai multe eforturi pentru a se eficientiza cooperarea judiciară. Instrumentele adoptate trebuie să fie mai ușor de utilizat și să se concentreze asupra problemelor care apar în mod constant în cooperarea transfrontalieră, precum chestiunile privind termenele și condițiile lingvistice sau principiul proporționalității. Pentru a îmbunătăți cooperarea bazată pe recunoaștere reciprocă, ar trebui soluționate de asemenea unele chestiuni de principiu. De exemplu, ar putea fi necesară o abordare orizontală cu privire la problemele recurente pe parcursul negocierilor cu privire la instrumente. Apropierea, acolo unde este necesar, a dreptului material și procedural ar trebui să faciliteze recunoașterea reciprocă.

Recunoașterea reciprocă ar putea să se extindă la toate tipurile de hotărâri și decizii de natură judiciară, care ar putea fi, în funcție de sistemul juridic, penale sau administrative.

Victimelor criminalității sau martorilor aflați în pericol li se poate oferi o protecție specială, care ar trebui să fie aplicată la nivel de Uniune.

Consiliul European consideră că ar trebui să se urmărească instituirea unui sistem cuprinzător pentru obținerea probelor

în cazurile cu o dimensiune transfrontalieră, pe baza principiului recunoașterii reciproce. Instrumentele existente în acest domeniu constituie un regim fragmentar. Este necesară o nouă abordare, pe baza principiului recunoașterii reciproce, dar, de asemenea, trebuie să se ia în considerare flexibilitatea sistemului tradițional de asistență judiciară reciprocă. Acest nou model ar putea să aibă un domeniu de aplicare mai larg și ar trebui să includă cât mai multe tipuri de probe posibil, ținând seama de măsurile vizate.

Consiliul European invită Comisia:

- să propună un sistem cuprinzător, în urma unei evaluări a impactului, care să înlocuiască instrumentele existente în acest domeniu, inclusiv Decizia-cadru 2008/978/JAI a Consiliului din 18 decembrie 2008 privind mandatul european de obținere a probelor în scopul obținerii de obiecte, documente și date în vederea utilizării acestora în cadrul procedurilor în materie penală, care să includă pe cât posibil toate tipurile de probe și care să prevadă termene pentru asigurarea aplicării și să limiteze pe cât posibil motivele de refuz;
- să examineze dacă există alte mijloace pentru a facilita admiterea probelor în acest domeniu;
- să examineze dacă anumite măsuri de investigare ar putea fi aplicate de autoritățile judiciare sau de autoritățile care asigură respectarea legii din statul membru solicitant/emitent în colaborare și în acord cu autoritățile statului de executare în conformitate cu articolul 89 din TFUE și, după caz, să facă propunerile necesare;
- să examineze dacă și cum ar putea un stat membru să obțină rapid informații de la entități private sau publice ale unui alt stat membru fără a utiliza măsuri coercitive sau recurgând la autoritățile judiciare ale celui alt stat membru;
- să examineze rezultatele evaluării mandatului european de arestare și, după caz, să facă propuneri pentru a spori eficiența și protecția juridică a persoanelor în procesul de predare, adoptând o abordare pas cu pas a altor instrumente privind recunoașterea reciprocă;
- să pregătească un studiu cuprinzător privind obstacolele juridice și administrative existente în calea aplicării transfrontaliere a sancțiunilor și deciziilor administrative în cazul infracțiunilor legate de traficul rutier și să prezinte, acolo unde este necesar, noi inițiative legislative și nelegislative pentru îmbunătățirea siguranței rutiere în cadrul Uniunii.

Uniunea ar trebui să vizeze schimbul sistematic de informații și, ca obiectiv pe termen lung, recunoașterea reciprocă a hotărârilor de decădere din drepturi.

Consiliul European invită Comisia:

- să examineze utilizarea decăderii din drepturi în statele membre și să propună Consiliului un program de măsuri, inclusiv schimbul de informații privind anumite tipuri de decădere din drepturi, prin adoptarea unei abordări etapizate, care acordă prioritate cazurilor în care decăderea din drepturi are cea mai mare probabilitate de a afecta siguranța personală sau viața economică.

În domeniul cooperării judiciare, Consiliul European subliniază necesitatea ca statele membre și Eurojust să pună în aplicare integral Decizia 2009/426/JAI a Consiliului din 16 decembrie 2008 privind consolidarea Eurojust, care, împreună cu Tratatul de la Lisabona, oferă posibilitatea dezvoltării în continuare a Eurojust în următorii ani, inclusiv în ceea ce privește inițierea de anchete și soluționarea conflictelor de competență. Pe baza unei evaluări a punerii în aplicare a acestui instrument, ar putea fi luate în considerare noi posibilități în conformitate cu dispozițiile relevante din tratat, inclusiv conferirea unor competențe suplimentare pentru membrul național Eurojust, consolidarea competențelor Colegiului Eurojust sau instituirea unui post de procuror european.

3.1.2. Dreptul civil

În ceea ce privește chestiunile de drept civil, Consiliul European consideră că procesul de eliminare a tuturor măsurilor intermediare (procedura de exequatur) ar trebui să continue pe perioada acoperită de Programul de la Stockholm. În același timp, eliminarea procedurii de exequatur va fi de asemenea însoțită de o serie de garanții care pot fi măsuri de respectare a dreptului procedural și a normelor privind conflictul de legi.

În plus, recunoașterea reciprocă ar trebui extinsă la domenii care nu sunt încă incluse, dar care sunt esențiale pentru viața cotidiană, cum ar fi succesiunile și testamentele, regimurile matrimoniale și consecințele patrimoniale ale separării cuplurilor, ținând seama în egală măsură de sistemele juridice ale statelor membre, inclusiv politica publică, și tradițiile naționale în acest domeniu.

Consiliul European consideră că ar trebui de asemenea să continue procesul de armonizare a normelor privind conflictul de legi la nivelul Uniunii în domeniile în care este necesar, precum separarea și divorțurile. Acesta ar putea, de asemenea, include domeniul dreptului societăților, al contractelor de asigurare și al garanțiilor.

Consiliul European subliniază, de asemenea, importanța începerii activității de consolidare a instrumentelor adoptate până în prezent în domeniul cooperării judiciare în materie

civilă. În primul rând, ar trebui consolidată coerența legislației Uniunii prin simplificarea instrumentelor existente. Aceasta ar trebui să vizeze asigurarea coerenței și a accesibilității instrumentelor, asigurând astfel o aplicare mai eficientă și mai uniformă a acestora.

Consiliul European invită Comisia:

- să analizeze ce garanții sunt necesare pentru a însoți eliminarea procedurii de exequatur și modalități prin care acestea ar putea fi simplificate;
- să analizeze dacă există motive pentru consolidare și simplificare în vederea îmbunătățirii coerenței legislației actuale a Uniunii;
- să monitorizeze rezultatele studiului recent privind posibilele probleme întâlnite în legătură cu documentele de stare civilă și accesul la registrele cu astfel de documente.

În lumina respectivelor concluzii, Comisia ar putea transmite propunerile adecvate, ținând seama de sistemele și tradițiile juridice diferite ale statelor membre. S-ar putea concepe pe termen scurt un sistem care să le permită cetățenilor să obțină ușor propriile documente de stare civilă. Pe termen lung, ar exista posibilitatea analizării dacă ar fi adecvată o recunoaștere reciprocă a efectelor documentelor de stare civilă, cel puțin în anumite domenii. Acțiunile întreprinse de Comisia internațională de stare civilă ar trebui luate în considerare în acest domeniu specific.

3.2. Consolidarea încrederii reciproce

Recunoașterea reciprocă are drept consecință, printre altele, faptul că hotărârile pronunțate la nivel național au impact în alte state membre, în special în ceea ce privește sistemul lor judiciar. Prin urmare, pentru a beneficia pe deplin de aceste progrese, sunt necesare măsuri de consolidare a încrederii reciproce.

Uniunea ar trebui să sprijine eforturile statelor membre în vederea îmbunătățirii eficienței sistemelor lor judiciare, încurajând schimburile de bune practici și dezvoltarea proiectelor inovatoare în materie de modernizare a justiției.

3.2.1. Formarea

Formarea judecătorilor (inclusiv instanțele administrative), a procurorilor și a personalului din justiție în afara acestora este esențială pentru consolidarea încrederii reciproce; a se vedea, de asemenea, capitolul 1.2.6. Uniunea ar trebui să continue sprijinirea și consolidarea măsurilor de sporire a posibilităților de formare în conformitate cu articolele 81 și 82 din TFUE.

3.2.2. Dezvoltarea de rețele

Consiliul European consideră că contactele între înalți funcționari ai statelor membre în domenii din cadrul justiției și afacerilor interne sunt importante și ar trebui promovate de Uniune cât mai mult posibil. Aceste domenii ar putea avea în vedere, în funcție de structurile naționale, șefi de poliție sau procurori, directori ai institutelor de formare, șefi ai administrației penitenciarelor, directori generali ai administrației vamale. După caz, aceste rețele ar trebui de asemenea informate cu privire la lucrările Comitetului permanent pentru securitate internă (COSI) sau ar trebui să poată participa la elaborarea evaluării amenințării pe care o reprezintă criminalitatea organizată și a altor instrumente strategice ale Uniunii. Astfel de rețele ar trebui în principal să se reunească utilizând structurile existente precum Europol, Eurojust și Frontex sau la invitația Președinției ca țară-gazdă. Alte rețele de specialiști existente în acest domeniu ar trebui de asemenea să primească în continuare sprijinul Uniunii. Printre acestea se numără Rețeaua Europeană a Consiliilor Magistraturii și Rețeaua președinților curților supreme de justiție din Uniunea Europeană.

3.2.3. Evaluarea

La fel ca în alte domenii, evoluția recunoașterii reciproce în domeniul judiciar trebuie să fie însoțită de îmbunătățiri ale evaluării, atât *ex ante*, cât și *ex post* (a se vedea, de asemenea, capitolul 1.2.5).

3.2.4. Îmbunătățirea instrumentelor

Consiliul European invită la consolidarea capacităților operaționale și a instrumentelor aflate la dispoziția judecătorilor, a procurorilor și a tuturor celorlalți actori implicați în domeniul justiției. În acest sens, Consiliul European invită la o implicare mai activă a Eurojust și a rețelilor judiciare europene în materie civilă și penală pentru a participa la îmbunătățirea cooperării și a aplicării eficiente a legislației Uniunii de către toți specialiștii. Ar trebui să se continue activitatea privind îmbunătățirea instrumentelor electronice care au fost dezvoltate până în prezent și ar trebui să fie asigurate resursele pentru aceasta.

3.2.5. Punerea în aplicare

Una dintre prioritățile Uniunii ar trebui să fie punerea în aplicare a deciziilor deja luate. Aceasta ar trebui să se realizeze prin mai multe modalități: printr-o urmărire mai atentă a punerii în aplicare a legislației Uniunii, cu o utilizare mai bună a instrumentelor de finanțare, prin intensificarea formării judecătorilor și a altor specialiști și prin consolidarea mecanismelor de evaluare și a măsurilor practice.

Fără a aduce atingere rolului Comisiei și al Curții de Justiție a Uniunii Europene, punerea în aplicare ține în primul rând de statele membre, dar, întrucât instrumentele de recunoaștere reciprocă sunt instrumente comune, Uniunea ar trebui să urmă-

rească mai atent punerea acestora în aplicare prin facilitarea schimbului de experiență și de bune practici.

Consiliul European invită Comisia:

- să asigure schimbul de informații prin elaborarea, împreună cu experți în dreptul civil și penal și cu statele membre, a unor manuale sau fișe informative naționale pentru utilizarea instrumentelor de recunoaștere reciprocă, după modelul a ceea ce s-a realizat cu privire la mandatul european de arestare. Scopul ar trebui să fie acela de a avea, la finalul perioadei de cinci ani, câte un manual sau o fișă informativă națională pentru fiecare instrument adoptat până în prezent.

Consiliul European consideră, de asemenea, că toate mijloacele moderne de comunicare electronică ar trebui utilizate pe deplin și că autoritățile judiciare ar trebui să beneficieze cât mai curând posibil de mijloace de comunicații electronice securizate, care să permită transmiterea în siguranță a corespondenței. Uniunea ar trebui, de asemenea, să pună accentul pe sistemul de videoconferință și pe asistența acordată dezvoltării de instrumente de traducere pentru a le face cât mai exacte posibil. Aceste progrese ar trebui însoțite de punerea în aplicare a planului de acțiune privind e-justiția, ca parte integrantă a acesteia. În plus, ar trebui luate măsuri pentru sporirea cooperării, ținând seama pe deplin de normele de protecție a datelor, între autoritățile competente pentru a stabili adresele la care locuiesc persoanele și unde își au reședința obișnuită, în legătură cu notificarea documentelor.

3.2.6. Detenția

Consiliul European consideră că ar trebui depuse eforturi pentru a consolida încrederea reciprocă și pentru a face mai eficient principiul recunoașterii reciproce în domeniul detenției. Eforturile de promovare a schimbului de bune practici ar trebui continuate și ar trebui sprijinită punerea în aplicare a normelor europene în domeniul penitenciarelor, aprobate de Consiliul European. Ar putea fi abordate, de asemenea, chestiuni precum alternative la încarcerare, proiecte-pilot privind detenția și cele mai bune practici în gestionarea penitenciarelor. Comisia este invitată să reflecteze în continuare asupra acestei chestiuni în cadrul posibilităților oferite de Tratatul de la Lisabona.

3.3. Dezvoltarea unui nucleu de norme minime comune

În măsura în care este necesar pentru facilitarea recunoașterii reciproce a hotărârilor și a deciziilor judiciare și a cooperării polițienești și judiciare în materie penală, Uniunea poate adopta norme minime comune. Consiliul European consideră că un anume nivel de apropiere legislativă este necesar pentru a crea o înțelegere comună a chestiunilor în rândul judecătorilor și al procurorilor și pentru a permite, astfel, aplicarea corectă a principiului recunoașterii reciproce, ținând seama de diferențele între sistemele și tradițiile juridice ale statelor membre.

3.3.1. Dreptul penal

Activitățile infracționale în domeniul criminalității deosebit de grave cu o dimensiune transfrontalieră care rezultă din caracterul sau impactul unor astfel de infracțiuni sau dintr-o nevoie specială de combatere a acestora pe o bază comună ar trebui să facă obiectul unor definiții comune a infracțiunilor și al unor niveluri minime comune ale sancțiunilor maxime. Acestea se referă la infracțiunile grave menționate la articolul 83 alineatul (1) din TFUE. Ar trebui să se acorde prioritate terorismului, traficului de ființe umane, traficului ilicit de droguri, exploatarea sexuale a femeilor și copiilor și pornografia infantilă, precum și criminalității informatice.

Consiliul European invită Comisia:

- să analizeze dacă nivelul de apropiere este suficient în raport cu deciziile-cadru adoptate și să raporteze cu privire la necesitatea stabilirii unor definiții și a unor sancțiuni comune, precum și să aibă în vedere prezentarea unor noi propuneri legislative acolo unde este necesară o apropiere suplimentară.

Ar trebui examinată în continuare relația dintre apropierea infracțiunilor sau definiția acestora și regula dublei incriminări în cadrul recunoașterii reciproce. Comisia este invitată să prezinte Consiliului un raport cu privire la această chestiune. Unul dintre aspecte s-ar putea referi la necesitatea și fezabilitatea de a apropia sau de a defini infracțiunile pentru care nu se aplică dubla incriminare.

Dispozițiile în materie de drept penal ar trebui introduse atunci când sunt considerate esențiale pentru protejarea intereselor și, de regulă, utilizate numai ca o ultimă alternativă.

Pot fi de asemenea stabilite norme minime cu privire la definirea infracțiunilor și a sancțiunilor atunci când apropierea dreptului penal și a reglementărilor statelor membre se dovedește a fi esențială pentru punerea în aplicare eficientă a unei politici a Uniunii care a făcut obiectul unor măsuri de armonizare.

Consiliul European subliniază importanța coerenței dispozițiilor în materie de drept penal în diferite instrumente ale Uniunii și invită Consiliul:

- să aplice acțiunile referitoare la dispozițiile model standard în dreptul penal, invită Consiliul și Comisia să reflecteze în continuare, împreună cu Parlamentul European, asupra modului de îmbunătățire a coerenței dispozițiilor în materie de drept penal în diferite instrumente ale Uniunii;

și Comisia

- să examineze posibilitățile de utilizare a programelor existente pentru a finanța schemele-pilot în statele membre care testează alternative la încarcerare.

3.3.2. Dreptul civil

Eliminarea procedurii de exequatur va fi însoțită de o serie de garanții, în special cu privire la hotărârile pronunțate în lipsă, care pot fi măsuri de respectare a dreptului procedural și a normelor privind conflictul de legi (de exemplu dreptul de a fi audiat, notificarea documentelor, timpul necesar pentru furnizarea opiniilor etc.). Principalul obiectiv în materie de politici în domeniul dreptului procedural civil este acela ca frontierele dintre statele membre să nu constituie un obstacol nici pentru soluționarea chestiunilor în materie civilă sau pentru inițierea procedurilor judiciare, nici pentru executarea deciziilor în materie civilă. Odată cu concluziile Consiliului European de la Tampere și cu Programul de la Haga: consolidarea libertății, securității și justiției în Uniunea Europeană, s-au făcut pași importanți către atingerea acestui obiectiv. Cu toate acestea, Consiliul European remarcă faptul că eficiența instrumentelor Uniunii în acest domeniu trebuie încă îmbunătățită.

Consiliul European invită Comisia:

- ca un prim pas, să transmită un raport privind funcționarea regimului actual în Uniune cu privire la dreptul procedural civil în afara frontierelor și, pe baza raportului respectiv, să avanseze o propunere menită să îmbunătățească coerența legislației actuale a Uniunii;
- să evalueze, inclusiv pe parcursul viitoarelor revizuii ale regulamentelor existente, necesitatea stabilirii unor standarde minime comune sau a unor norme standard privind procedura civilă pentru executarea transfrontalieră a hotărârilor și deciziilor în chestiuni precum notificarea documentelor, obținerea probelor, căile de atac și respectarea aplicării, stabilirea de standarde minime în ceea ce privește recunoașterea deciziilor privind responsabilitatea parentală și, după caz, să transmită propuneri cu privire la aceste chestiuni;
- să continue lucrările referitoare la normele comune privind conflictul de legi, acolo unde este necesar.

3.4. Avantajele pentru cetățeni ale unui spațiu judiciar european

3.4.1. Facilitarea accesului la justiție

Accesul la justiție în spațiul judiciar european trebuie facilitat, în special în procedurile transfrontaliere. În același timp, trebuie continuate eforturile de ameliorare a metodelor alternative de soluționare a litigiilor, în special în dreptul privind protecția consumatorului. Sunt necesare măsuri pentru a ajuta persoanele să depășească barierele lingvistice care le obstrucționează accesul la justiție.

Consiliul European consideră că e-justiția prezintă o oportunitate excelentă pentru a oferi un acces simplu la justiție. Planul de acțiune european multianual e-justiție, adoptat la sfârșitul lunii noiembrie 2008 de către Consiliu, stabilește cadrul pentru dezvoltarea activităților europene de e-justiție până la sfârșitul anului 2013. Portalul european al e-justiției va reprezenta o modalitate de a menține cetățenii mai bine informați cu privire la drepturile lor și le va acorda acces la o gamă largă de informații și de servicii referitoare la diverse sisteme judiciare. Trebuie să se recurgă într-o mai mare măsură la videoconferințe, de exemplu pentru a scuti victimele de efortul deplasărilor inutile și de stresul participării la procedurile în instanță. În conformitate cu normele privind protecția datelor, anumite registre naționale vor fi interconectate în mod treptat (de exemplu, registrele privind insolvabilitatea, interpretii, traducătorii și testamentele). Anumite baze de date existente pot fi de asemenea parțial integrate într-un portal (de exemplu, Registrul European al Comerțului și Serviciul European de Informații Funciare). Pe termen mediu, anumite proceduri europene sau naționale transfrontaliere (de exemplu, somația europeană de plată, procedura europeană cu privire la cererile cu valoare redusă și medierea) ar putea să se desfășoare online. În plus, utilizarea semnăturilor electronice ar trebui promovată în cadrul proiectului de e-justiție.

Consiliul European invită Consiliul, Comisia și statele membre:

- să creeze condiții eficiente pentru a permite părților să comunice cu instanțele prin mijloace electronice în contextul procedurilor juridice. În acest scop, ar trebui să se pună la dispoziție prin intermediul portalului e-justiție formulare dinamice cu privire la anumite proceduri europene, precum somația europeană de plată și procedura europeană cu privire la cererile cu valoare redusă. În această fază, ar trebui ameliorată semnificativ comunicarea dintre autoritățile judiciare în domeniul aplicării e-justiției.

Consiliul European încurajează în continuare instituțiile Uniunii și statele membre:

- să depună eforturi pentru punerea deplină în aplicare a planului de acțiune privind e-justiția. În acest context, Comisia este invitată să avanseze, în cadrul perspectivelor financiare, propuneri privind finanțarea adecvată a proiectelor de e-justiție și, în special, proiecte IT orizontale de mari dimensiuni.

Anumite formalități pentru legalizarea actelor constituie, de asemenea, un obstacol sau o povară excesivă. Având în vedere posibilitățile oferite de utilizarea noilor tehnologii, inclusiv semnăturile digitale, Uniunea ar trebui să ia în considerare eliminarea oricărei formalități de legalizare a actelor între statele membre. După caz, ar trebui să se ofere posibilitatea de a se crea, pe termen lung, acte autentice europene.

Consiliul European invită Comisia:

- să examineze posibilitatea de a se dispensa de formalitățile de legalizare a actelor între statele membre și să transmită o propunere în acest sens.

3.4.2. Sprijinirea activității economice

Spațiul judiciar european ar trebui să sprijine buna funcționare a activității economice în cadrul pieței unice.

Consiliul European invită Comisia:

- să evalueze necesitatea și fezabilitatea punerii la dispoziție a anumitor măsuri provizorii la nivelul Uniunii, inclusiv de protecție, de exemplu pentru a preîntâmpina dispariția activelor înainte de executarea unei creanțe;
- să prezinte propuneri corespunzătoare de îmbunătățire a eficacității executării hotărârilor în Uniune privind conturile bancare și activele debitorilor, pe baza Cărtilor verzi din 2006 și 2008.

Atunci când sunt concepute astfel de măsuri, ar trebui să se țină seama de impactul pe care îl vor avea asupra dreptului la viață privată și a dreptului la protecția datelor cu caracter personal ale cetățenilor.

Cadrul comun de referință în materie de drept european al contractelor, reafirmă Consiliul European, ar trebui să fie un ansamblu neobligatoriu de principii fundamentale, definiții și modele de norme care să fie utilizate de legiuitori la nivelul Uniunii pentru a asigura o coerență și o calitate îmbunătățite ale procesului legislativ. Comisia este invitată să înainteze o propunere privind un cadru comun de referință.

Criza financiară actuală a evidențiat necesitatea reglementării piețelor financiare și a prevenirii abuzurilor. De asemenea, sunt necesare examinarea unor noi măsuri privind dreptul afacerilor și crearea unui mediu de reglementare clar, care să le permită IMM-urilor, în special, să beneficieze pe deplin de piața unică, astfel încât acestea să se dezvolte și să funcționeze peste granițe la fel ca și pe piața internă. Este necesar să se examineze dacă ar putea fi concepute norme comune care să determine legea aplicabilă în materie de drept al societăților, norme privind insolvabilitatea băncilor și cesiunea de creanță. Chestiunea dreptului contractual trebuie de asemenea examinată în continuare.

Consiliul European invită Comisia:

- să examineze dacă este necesar să se ia măsuri în aceste domenii și, după caz, să avanseze propuneri în acest sens.

3.5. Consolidarea prezenței internaționale a Uniunii în domeniul juridic

3.5.1. Dreptul civil

Consiliul European consideră că este foarte important ca interesele și prioritățile externe ale UE în domeniul cooperării judiciare în materie civilă să fie definite în mod clar, în vederea interacționării cu țările terțe într-un mediu juridic sigur.

Convenția de la Lugano din 1988 privind competența judiciară și executarea hotărârilor în materie civilă și comercială este deschisă aderării altor state și Uniunea ar trebui să identifice, în cooperare cu celelalte părți contractante, țările terțe care ar putea fi încurajate să adere la aceasta.

Uniunea ar trebui să se folosească de statutul de membru la Conferința de la Haga privind dreptul privat internațional pentru a promova în mod activ aderarea cea mai largă cu putință la cele mai relevante convenții și pentru a oferi tot sprijinul posibil altor state în scopul punerii în aplicare corespunzătoare a instrumentelor. Consiliul European invită Consiliul, Comisia și statele membre să încurajeze toate țările partenere să adere la convențiile care prezintă un interes deosebit pentru Uniune.

În cazurile în care nu a fost instituit niciun cadru juridic pentru relațiile dintre Uniune și țările partenere și, din punctul de vedere al Uniunii, nu este posibilă dezvoltarea unei noi cooperări multilaterale, ar trebui analizată opțiunea acordurilor bilaterale, de la caz la caz.

Consiliul European invită Consiliul și Comisia:

- să definească o strategie în domeniul chestiunilor de drept civil pentru următorii ani, care să fie coerentă cu acțiunea externă a Uniunii.

3.5.2. Dreptul penal

În ceea ce privește domeniul dreptului penal, vor trebui să se stabilească priorități pentru negocierile de acorduri de asistență reciprocă și de extrădare. Uniunea ar trebui să promoveze în mod activ aderarea cea mai largă cu putință în rândul țărilor partenere la cele mai relevante și funcționale convenții și să ofere tot sprijinul posibil altor state în scopul punerii în aplicare corespunzătoare a instrumentelor. Instituțiile Uniunii ar trebui să asigure, cât mai mult posibil, coerența între ordinea juridică a Uniunii și cea internațională. Acolo unde este posibil, ar trebui avută în vedere sinergia cu lucrările Consiliului European.

Consiliul European solicită Comisiei, Consiliului și Parlamentului European, după caz:

- să elaboreze o politică în vederea încheierii unor acorduri privind cooperarea judiciară internațională cu țările terțe de interes sau în cadrul organizațiilor internaționale. În special, ar trebui luate în considerare următoarele criterii la stabilirea țărilor prioritare: relația strategică, existența eventuală a unor

acorduri bilaterale, aderarea eventuală a țării în cauză la principiile drepturilor omului, cooperarea sa eventuală cu Uniunea în general și cu statele sale membre, precum și prioritățile în materie de respectare a aplicării legii și de cooperare judiciară;

- să patroneze schimburile de cele mai bune practici și de experiență cu statele nemembre și, în special în ceea ce privește țările vizate de procesul de extindere, să utilizeze la maximum instrumentele de care dispune Uniunea pentru a promova reforma judiciară și pentru a consolida statul de drept, precum programele de înfrățire și evaluările *inter pares*, de asemenea în cooperare cu Consiliul European;
- să ofere sprijin susținut sistemelor de justiție din țările partenere în scopul promovării statului de drept în întreaga lume;
- să promoveze în continuare principiul complementarității prevăzut de Statutul de la Roma al CPI și respectarea obligațiilor Statutului de la Roma.

În continuare, Consiliul European invită Comisia:

- să înainteze Consiliului, în 2010, o listă a țărilor care au solicitat încheierea de acorduri cu Uniunea privind asistența judiciară reciprocă și extrădarea, precum și o evaluare, pe baza principiilor sus-menționate, a oportunității și a urgenței încheierii acestor acorduri cu țările respective sau cu alte țări.

4. O EUROPĂ CARE PROTEJEAZĂ

4.1. Strategia de securitate internă

Consiliul European este încredințat că dezvoltarea acțiunilor la nivel european, alături de o mai bună coordonare cu acțiunile de la nivel regional și național, sunt esențiale pentru a se asigura protecția împotriva amenințărilor transnaționale. Terorismul și criminalitatea organizată, traficul de droguri, corupția, traficul de ființe umane, facilitarea trecerii ilegale a frontierei și traficul de arme, printre altele, continuă să pună la încercare securitatea internă a Uniunii. Criminalitatea transfrontalieră la scară largă a devenit o problemă urgentă care necesită un răspuns clar și cuprinzător. Acțiunile Uniunii vor intensifica eforturile depuse de autoritățile competente ale statelor membre și vor îmbunătăți rezultatele acțiunilor acestora.

Consiliul European solicită Consiliului și Comisiei:

- să definească o strategie de securitate internă a Uniunii exhaustivă, bazată în special pe următoarele principii:
 - claritate în repartizarea sarcinilor între Uniune și statele membre, care să reflecte o viziune comună asupra dificultăților din prezent;
 - respectarea drepturilor fundamentale, protecția internațională și statul de drept;

- solidaritatea între statele membre;
- reflectarea unei abordări proactive și bazate pe informații;
- necesitatea unei abordări orizontale și transversale pentru a se putea face față crizelor complexe sau dezastrelor naturale sau provocate de om;
- cooperarea stringentă între agențiile Uniunii, inclusiv îmbunătățirea în continuare a schimbului lor de informații;
- axarea pe punere în aplicare și pe simplificare, precum și pe îmbunătățirea acțiunilor preventive;
- recurgerea la inițiativele regionale și la cooperarea regională;
- scopul de a-i face pe cetățeni conștienți de importanța acțiunilor Uniunii în vederea protejării acestora.

Elaborarea, monitorizarea și punerea în aplicare a strategiei de securitate internă ar trebui să devină una dintre atribuțiile prioritare ale COSI, instituit în temeiul articolului 71 din TFUE. Pentru a se asigura punerea în aplicare efectivă a strategiei de securitate internă, aceasta trebuie să acopere, de asemenea, aspecte de securitate ale unei gestionări integrate a frontierelor și, după caz, cooperarea judiciară în materie penală relevantă pentru cooperarea operațională în domeniul securității interne.

De asemenea, strategia de securitate internă ar trebui să țină seama de strategia de securitate externă elaborată de Uniune, precum și de alte politici ale Uniunii, în special cele privind piața internă. Ar trebui să se țină seama de asemenea de impactul pe care aceasta îl poate avea asupra relațiilor cu țările vecine ale UE și, în special, cu țările candidate și potențial candidate, întrucât securitatea internă este strâns legată de dimensiunea externă a amenințărilor. Într-o lume globalizată, criminalitatea nu cunoaște hotare. Pe măsură ce ajung la maturitate, politicile urmate în domeniul libertății, securității și justiției ar trebui să se susțină reciproc și să își consolideze coerența. În anii următori, acestea ar trebui să se integreze armonios cu celelalte politici ale Uniunii.

Consiliul European invită Comisia:

- să examineze fezabilitatea creării unui fond pentru securitatea internă cu scopul de a promova punerea în aplicare a strategiei de securitate internă, astfel încât aceasta să devină o realitate operațională.

4.2. Consolidarea instrumentelor necesare

Securitatea în Uniune presupune o abordare integrată în cadrul căreia specialiștii din acest domeniu împărtășesc o cultură comună, optimizează schimbul de informații și dispun de infrastructuri tehnologice adecvate.

4.2.1. Crearea unei culturi comune

Consiliul European subliniază că este necesar să se consolideze încrederea reciprocă dintre toți specialiștii în acest domeniu la nivel național și la nivelul Uniunii. Ar trebui dezvoltată o veritabilă cultură europeană de respectare a aplicării legii prin schimbul de experiență și de bune practici, precum și prin organizarea de cursuri de formare și exerciții comune în conformitate cu capitolul 1.2.6.

Consiliul European încurajează statele membre să conceapă mecanisme menite să ofere stimulente specialiștilor pentru preluarea atribuțiilor legate de cooperarea transfrontalieră, favorizând astfel crearea unui răspuns al Uniunii la toate nivelurile.

4.2.2. Gestionarea fluxului de informații

Consiliul European constată cu satisfacție că evoluțiile care au avut loc în UE în ultimii ani au avut ca rezultat apariția a numeroase opțiuni și crearea unui vast set de instrumente pentru culegerea, prelucrarea și schimbul de informații între autoritățile naționale și alți actori europeni din spațiul de libertate, securitate și justiție. Principiul disponibilității va oferi în continuare un impuls important acestor activități.

Consiliul European recunoaște necesitatea coerenței și consolidării în dezvoltarea gestionării și schimbului de informații și invită Consiliul și Comisia:

- să pună în aplicare Strategia de gestionare a informațiilor pentru securitatea internă a UE ⁽¹⁾, care include un sistem solid de protecție a datelor. Dezvoltarea trebuie să fie coerentă cu prioritățile stabilite pentru spațiul de libertate, securitate și justiție și cu strategia de securitate internă, sprijinind viziunea autorităților în ceea ce privește respectarea aplicării legii, cooperarea în domeniul judiciar, gestionarea frontierelor și protecția publică.

În acest context, Consiliul European invită Comisia:

- să evalueze necesitatea elaborării unui model european de schimb de informații bazat pe evaluarea instrumentelor actuale, inclusiv Decizia 2008/615/JAI a Consiliului din 23 iunie 2008 privind intensificarea cooperării transfrontaliere, în special în domeniul combaterii terorismului și a criminalității transfrontaliere și Decizia 2008/616/JAI a Consiliului din 23 iunie 2008 privind punerea în aplicare a Deciziei 2008/615/JAI (cadru Prüm) și Decizia-cadru 2006/960/JAI a Consiliului din 18 decembrie 2006 privind simplificarea schimbului de informații și date operative între autoritățile de aplicare a legii ale statelor membre ale Uniunii Europene (așa-numita „decizie-cadru suedeză”). Aceste evaluări vor stabili dacă aceste instrumente funcționează după cum s-a intenționat inițial și dacă îndeplinesc obiectivele Strategiei de gestionare a informațiilor.

⁽¹⁾ A se vedea documentul Consiliului 16637/09 JAI 873.

Strategia de gestionare a informațiilor pentru securitatea internă a UE se bazează pe:

- o dezvoltare în funcție de necesitățile autorităților (o dezvoltare a schimbului de informații și a instrumentelor acestuia care să fie generată de necesitățile în materie de respectare a aplicării legii);
- un sistem solid de protecție a datelor coerent cu strategia de protecție a datelor cu caracter personal, menționat în capitolul 2;
- o culegere a datelor bine orientată, atât pentru a proteja drepturile fundamentale ale cetățenilor, cât și pentru a evita supraîncărcarea fluxurilor de informații pentru autoritățile competente;
- principiile directe pentru o politică privind schimbul de informații cu țări terțe, în scopul respectării aplicării legii;
- interoperabilitatea sistemelor informatice, asigurându-se respectarea deplină a protecției datelor și a principiilor de securitate a datelor în dezvoltarea acestor sisteme;
- raționalizarea diferitelor instrumente, inclusiv adoptarea unui plan de acțiune pentru sistemele informatice de mari dimensiuni;
- coordonare, convergență și coerență globale.

Trebuie să fie instituite structurile necesare la nivelul Uniunii și la nivel național pentru a asigura punerea în aplicare și gestionarea diferitelor instrumente de gestionare a informațiilor. De asemenea, Consiliul European solicită înființarea unei administrații, conform propunerii Comisiei, care să aibă competența și capacitatea de a dezvolta din punct de vedere tehnic și de a gestiona sisteme informatice de mari dimensiuni în spațiul de libertate, securitate și justiție, astfel cum se menționează în declarațiile comune ale Parlamentului European, Consiliului și Comisiei din decembrie 2006 și octombrie 2007. Consiliul ar trebui să analizeze și alte atribuții posibile în contextul Strategiei de gestionare a informațiilor.

Pe baza discuțiilor din cadrul Consiliului și al Parlamentului European, în vederea instituirii unui sistem la nivelul Uniunii de utilizare a registrului cu numele pasagerilor (PNR), Consiliul European invită Comisia:

- să propună o măsură a Uniunii referitoare la PNR, care să asigure un nivel ridicat de protecție a datelor, în scopul prevenirii, depistării, anchetării și urmăririi penale a infracțiunilor de terorism și a criminalității grave, pe baza unei evaluări a impactului.

4.2.3. Mobilizarea instrumentelor tehnologice necesare

Consiliul European, asigurând coerența cu strategia de protecție a datelor cu caracter personal menționată la capitolul 2, subliniază necesitatea unor noi tehnologii menite să însoțească și să promoveze tendințele actuale spre mobilitate, asigurând în același timp siguranța, securitatea și libertatea persoanelor.

Consiliul European invită Consiliul, Comisia, Parlamentul European, după caz, și statele membre:

- să elaboreze și să pună în aplicare politici menite să asigure un nivel ridicat de securitate a rețelelor și a informațiilor în întreaga Uniune și să îmbunătățească măsurile vizând protecția, nivelul de pregătire în materie de securitate și reziliența infrastructurilor critice, inclusiv în ceea ce privește tehnologia informației și a comunicațiilor (TIC) și infrastructura serviciilor;
- să promoveze o legislație care să asigure un nivel foarte ridicat de securitate a rețelelor și să permită reacții mai rapide în cazul unor atacuri informatice.

De asemenea, Consiliul European invită Consiliul și Comisia:

- să se asigure că prioritățile strategiei de securitate internă sunt adaptate necesităților reale ale utilizatorilor și se axează pe îmbunătățirea interoperabilității. Cercetarea și dezvoltarea în domeniul securității ar trebui sprijinite prin intermediul parteneriatelor dintre sectorul public și cel privat.

Consiliul European invită:

- statele membre să pună în aplicare Sistemul european de informații cu privire la cazierele judiciare (ECRIS) cât mai curând posibil;
- Comisia să analizeze dacă interconectarea cazierelor judiciare permite prevenirea comiterii de infracțiuni (de exemplu, prin verificări în momentul accesului la anumite locuri de muncă, în special la cele care îi implică pe copii) și dacă este posibilă extinderea schimbului de informații privind măsurile de supraveghere;
- Comisia să propună, pe lângă ECRIS, întocmirea unui registru al resortisanților țărilor terțe care au fost condamnați de instanțele statelor membre.

Consiliul European reamintește necesitatea asigurării coerenței cu strategia de protecție a datelor cu caracter personal și cu planul de acțiune pentru instituirea unor sisteme informatice de mari dimensiuni menționate la capitolul 2 și invită Comisia:

- să realizeze un studiu de fezabilitate privind necesitatea și valoarea adăugată a creării unui sistem european de inventariere a evidențelor poliției (EPRIS) și să prezinte un raport Consiliului în cursul anului 2012 cu privire la această chestiune;
- să reflecteze asupra unor modalități de dezvoltare în continuare a utilizării bazelor de date existente în scopul respectării aplicării legii, cu respectarea deplină a normelor de protecție a datelor, astfel încât să fie valorificate integral noile tehnologii în vederea protejării cetățenilor;
- să examineze cele mai bune modalități de promovare a schimbului de informații între autoritățile competente ale statelor membre cu privire la infractorii violenți care călătoresc, inclusiv cei care participă la evenimente sportive sau mari întruniri publice.

4.3. Politici eficiente

4.3.1. Îmbunătățirea cooperării europene în materie de respectare a aplicării legii

Principalul obiectiv al cooperării la nivelul Uniunii în materie de respectare a aplicării legii este combaterea formelor de criminalitate care au în general o dimensiune transfrontalieră. Accentul ar trebui pus nu numai pe combaterea terorismului și a criminalității organizate, ci și pe combaterea criminalității transfrontaliere extinse care are un impact semnificativ asupra vieții de zi cu zi a cetățenilor Uniunii. Europol ar trebui să devină un centru pentru schimbul de informații dintre autoritățile care asigură respectarea aplicării legii din statele membre, un furnizor de servicii și o platformă pentru serviciile de respectare a aplicării legii.

Consiliul European încurajează autoritățile competente ale statelor membre să utilizeze cât mai mult posibil instrumentul de investigare al echipelor comune de anchetă (JITs), după caz. Europol și Eurojust ar trebui să fie implicate în mod sistematic în operațiunile transfrontaliere majore și să fie informate în momentul în care sunt constituite JITs. Acordul-tip privind înființarea de echipe comune de anchetă ar trebui să fie actualizat. Europol și Eurojust ar trebui să își intensifice și mai mult cooperarea. Eurojust ar trebui să se asigure că acțiunile sale au continuitate la nivel judiciar. Europol și Eurojust ar trebui să își extindă activitatea cu țările terțe, în special prin crearea de legături mai strânse cu regiunile și cu țările vecine cu Uniunea; Europol ar trebui să colaboreze mai îndeaproape cu misiunile de poliție din cadrul politicii comune de securitate și apărare (PCSA) și să contribuie la promovarea standardelor și bunelor practici de cooperare europeană în materie de respectare a aplicării legii în țările din afara Uniunii. Ar trebui intensificată cooperarea cu Interpol, în scopul de a crea sinergii și de a evita suprapunerea activităților.

Consiliul European invită Comisia și, după caz, Consiliul și Înalțul Reprezentant al Uniunii pentru afaceri externe și politica de securitate:

- să analizeze modalitatea prin care se poate asigura faptul că Europol primește informații din partea autorităților care asigură respectarea aplicării legii din statele membre, astfel încât statele membre să poată utiliza pe deplin capacitățile Europol;
- să analizeze modalitatea prin care s-ar putea dezvolta cooperarea polițienească operativă, de exemplu în ceea ce privește incompatibilitatea sistemelor de comunicații și a altor echipamente sau folosirea agenților sub acoperire, și, acolo unde este necesar, să se formuleze concluzii operaționale în acest sens;
- să emită cât mai curând posibil un document de reflecție referitor la cea mai bună modalitate de asigurare a faptului că activitățile Europol pot fi examinate și evaluate de Parlamentul European și de parlamentele naționale, în conformitate cu articolele 85 și 88 din TFUE;
- să ia în calcul elaborarea unui cod de cooperare polițienească care ar consolida și, după caz, ar modifica și ar simplifica instrumentele actuale;
- să înainteze Consiliului și Parlamentului European o propunere de adoptare a unei decizii privind modalitățile de cooperare, inclusiv privind schimbul de informații între agențiile Uniunii, în special Europol, Eurojust și Frontex, care asigură securitatea și protecția datelor;
- să propună măsuri privind modul în care agențiile Uniunii din domeniu ar putea încheia între ele înțelegeri operaționale, precum și modul în care aceste agenții ar trebui să își intensifice participarea în cadrul inițiativelor regionale conduse de statele membre și al organismelor regionale care dezvoltă cooperarea în domeniul respectării aplicării legii;
- să convină asupra unor standarde comune de calitate în domeniul criminalisticii, *inter alia* pentru a dezvolta cele mai bune practici pentru cercetarea locului faptei;
- să analizeze dacă există obstacole în calea cooperării dintre misiunile de poliție PCSA și Europol și să elaboreze propuneri corespunzătoare în scopul eliminării acestor obstacole.

Uniunea ar trebui să promoveze, *inter alia* prin programe de finanțare, proiecte-pilot în domeniul cooperării regionale transfrontaliere, care să abordeze activitățile operaționale comune și/sau analizele de risc transfrontalier, precum centrele polițienești și vamale comune.

Ar trebui să se pună în aplicare un mecanism de cooperare ad hoc în materie de respectare a aplicării legii cu ocazia evenimentelor sportive sau a marilor întruniri publice (de exemplu, Jocurile Olimpice din 2012, Euro 2012).

4.3.2. O prevenire mai eficientă a criminalității

Cel mai bun mod de a reduce numărul de infracțiuni este de a întreprinde măsuri eficace de prevenire a producerii acestora, inclusiv promovarea incluziunii sociale, prin utilizarea unei abordări multidisciplinare care presupune, de asemenea, adoptarea de măsuri administrative și promovarea cooperării între autoritățile administrative. Cetățenii Uniunii au experiențe similare legate de criminalitate și sunt afectați într-un mod similar atât de aceasta, cât și de insecuritatea aferentă, în viața lor cotidiană.

A crescut nivelul de conștientizare a legăturilor dintre criminalitatea locală și cea organizată, precum și a dimensiunilor transfrontaliere complexe ale acesteia. Statele membre au elaborat diferite metode de prevenire a criminalității și ar trebui încurajate să își împărtășească experiența și cele mai bune practici, îmbogățind astfel cunoștințele generale și eficacitatea și eficiența acestor metode și evitând astfel suprapunerea activităților.

În plus, dimensiunea transfrontalieră accentuează importanța consolidării și dezvoltării la nivel european a cunoștințelor legate de modul în care infracțiunile și criminalitatea sunt interconectate în statele membre, astfel încât statele membre să fie sprijinite atunci când întreprind o acțiune individuală sau comună, iar intervenția instituțiilor UE să fie solicitată atunci când este considerată necesară. Odată cu Tratatul de la Lisabona, va fi accentuată importanța cooperării în domeniul prevenirii criminalității, plecându-se de la un nou temei juridic.

Consiliul European invită statele membre și Comisia să promoveze și să sprijine în mod activ, în conformitate cu articolul 84 din TFUE, măsurile de prevenire a criminalității care pun accentul pe prevenirea criminalității în masă și a criminalității transfrontaliere, care afectează viața de zi cu zi a cetățenilor.

Consiliul European invită Comisia să înainteze, pe baza evaluării activităților desfășurate în cadrul Rețelei europene de prevenire a criminalității (EUCPN), o propunere de înființare a unui Observator pentru prevenirea criminalității (OPC), ale cărui atribuții vor consta în culegerea, analizarea și difuzarea informațiilor privind criminalitatea, inclusiv criminalitatea organizată (inclusiv statisticile) și privind prevenirea acesteia, în sprijinirea și încurajarea statelor membre și a instituțiilor Uniunii atunci când adoptă măsuri de prevenire, precum și în comunicarea celor mai bune practici. OPC ar trebui să își bazeze activitățile pe cele desfășurate în cadrul EUCPN și pe evaluarea acestora. OPC ar trebui să încorporeze sau să înlocuiască EUCPN, iar secretariatul său ar trebui să se situeze în cadrul unei agenții a Uniunii existente și să funcționeze ca unitate separată. Consiliul European invită Comisia:

- să înainteze o propunere privind înființarea OPC până cel mai târziu în 2013.

4.3.3. Statisticile

Statisticile adecvate, fiabile și comparabile (atât în timp, cât și între statele membre și regiuni) sunt o condiție preliminară necesară, *inter alia*, pentru luarea de decizii bazate pe probe privind necesitatea unei acțiuni, punerea în aplicare a deciziilor și eficacitatea acțiunilor.

Consiliul European invită Comisia:

- să continue elaborarea instrumentelor statistice menite să evalueze nivelul criminalității și al activităților infracționale și să reflecteze asupra posibilității de dezvoltare în continuare, după 2010, a acțiunilor prezentate, și parțial puse în aplicare, în Planul de acțiune al Uniunii pentru perioada 2006-2010 privind elaborarea unei strategii a UE cuprinzătoare și coerente de evaluare a nivelului criminalității și a justiției penale, având în vedere necesitatea sporită de întocmire a acestor statistici într-o serie de sectoare din spațiul de libertate, securitate și justiție.

4.4. Protecția împotriva infracțiunilor grave și a criminalității organizate

4.4.1. Combaterea infracțiunilor grave și a criminalității organizate

Întrucât criminalitatea organizată continuă să dezvolte o dimensiune globală sporită, este din ce în ce mai important să poată fi asigurată respectarea aplicării legii în mod eficace dincolo de frontiere și jurisdicții. Uniunea poate aduce o valoare adăugată reală în lupta împotriva anumitor tipuri de amenințări care necesită un înalt nivel de coordonare a acțiunii. Lupta împotriva acestor fenomene infracționale va implica schimburi sistematice de informații, folosirea pe scară largă a agențiilor Uniunii și a instrumentelor de investigare europene și, dacă

este cazul, dezvoltarea unor tehnici comune de anchetă și de prevenție și intensificarea cooperării cu țările terțe.

Prin urmare, Consiliul European solicită Consiliului și Comisiei:

- să adopte o strategie de combatere a criminalității organizate, în cadrul strategiei de securitate internă;
- să își stabilească prioritățile de politică în domeniul criminalității, identificând tipurile de criminalitate împotriva cărora va mobiliza instrumentele pe care le-a elaborat și, totodată, continuând să utilizeze Raportul de evaluare a amenințării pe care o reprezintă criminalitatea organizată (OCTA) și versiunile regionale ale acestuia.

Ar trebui să fie selectate fenomenele infracționale care să fie abordate cu prioritate la nivel european. Consiliul European consideră că următoarele tipuri de infracțiuni merită să ocupe o poziție prioritară în viitorii ani.

4.4.2. Traficul de ființe umane

Traficul de ființe umane și facilitarea trecerii ilegale a frontierei reprezintă infracțiuni foarte grave care implică încălcări ale drepturilor omului și ale demnității umane și pe care Uniunea nu le poate tolera. Consiliul European consideră că este necesar să se consolideze și să se intensifice activitatea de prevenire și de combatere a traficului de ființe umane și a facilitării trecerii ilegale a frontierei. Acest fapt necesită un răspuns politic coordonat și coerent care depășește spațiul de libertate, securitate și justiție și care, fără a ignora noile forme de exploatare, include relațiile externe, cooperarea pentru dezvoltare, afacerile sociale și ocuparea forței de muncă, educația și sănătatea, egalitatea de gen și nediscriminarea. Acest răspuns ar trebui să beneficieze, de asemenea, de un dialog amplu între toți factorii interesați, incluzând societatea civilă, și să fie ghidat de o mai bună înțelegere și cercetare a traficului de ființe umane și a facilitării trecerii ilegale a frontierei la nivelul Uniunii și la nivel internațional.

În acest context, cooperarea și coordonarea cu țările terțe are o importanță crucială. Documentul orientat către acțiune privind combaterea traficului de ființe umane, adoptat de Consiliu la 30 noiembrie 2009, ar trebui utilizat în deplină măsură.

Este necesară elaborarea de către Uniune a unei politici consolidate a Uniunii de combatere a traficului de ființe umane în scopul unei mai mari consolidări a angajamentului și a eforturilor depuse de Uniune și de statele membre pentru prevenirea și combaterea unui astfel de trafic. Acest fapt include crearea și consolidarea parteneriatelor cu țările terțe, precum și îmbunătățirea coordonării și a cooperării cu Uniunea și cu mecanismele dimensiunii externe a Uniunii, ca parte integrantă a acestei politici. De asemenea, ar trebui monitorizate progresele înregistrate, iar COSI ar trebui informat periodic cu privire la coordonarea și cooperarea împotriva unui astfel de trafic. Lupta împotriva traficului de ființe umane trebuie să mobilizeze toate mijloacele de acțiune, grupând prevenirea, respectarea aplicării legii și protecția victimelor, și să fie adaptată pentru combaterea unui astfel de trafic către Uniune, în cadrul Uniunii și dinspre Uniune.

Prin urmare, Consiliul European invită Consiliul să analizeze posibilitatea instituirii funcției de coordonator UE al luptei împotriva traficului de ființe umane (EU ATC) și, în cazul în care decide în acest sens, să stabilească modalitățile pentru aceasta, în așa fel încât toate competențele Uniunii să poată fi folosite în cel mai bun mod pentru a realiza o politică consolidată și bine coordonată a Uniunii împotriva traficului de ființe umane.

Consiliul European solicită:

- adoptarea unei noi legislații în domeniul combaterii traficului de ființe umane și al protecției victimelor;
- Comisiei să analizeze dacă acordurile de cooperare ad hoc cu anumite țări terțe care urmează să fie identificate de Consiliu ar putea fi un mod de accentuare a combaterii traficului de ființe umane, precum și să înainteze propuneri în acest sens. În special, aceste acorduri ar putea implica utilizarea deplină a tuturor mijloacelor disponibile în Uniune, inclusiv utilizarea programelor de finanțare, cooperarea în vederea schimbului de informații, cooperarea judiciară și instrumentele privind migrația;
- Europol, cu sprijinul statelor membre, să intensifice sprijinul pentru activitățile de culegere de informații și de analiză strategică, care urmează să fie realizate în cooperare cu țările de origine și cu țările de tranzit;
- Eurojust să își intensifice eforturile de coordonare a anchetelor privind traficul de ființe umane desfășurate de autoritățile statelor membre;
- Comisiei:
 - să propună măsuri suplimentare de protejare și de asistare a victimelor printr-o serie de acțiuni care să includă elaborarea unor sisteme de compensare, returnarea în siguranță și oferirea de asistență pentru reintegrarea acestora în societate în țările lor de origine, dacă se întorc în mod voluntar, precum și măsuri referitoare la ședere; Uniunea ar trebui să instituie parteneriate cu principalele țări de origine;
 - să propună măsuri de cooperare în scopul mobilizării serviciilor consulare din țările de origine în vederea prevenirii eliberării frauduloase a vizelor. Ar putea fi organizate campanii de informare destinate victimelor potențiale, în special femeilor și copiilor, în țările de origine, în cooperare cu autoritățile locale;
 - să propună măsuri de eficientizare a controalelor la frontiere în scopul prevenirii traficului de ființe umane, în special a traficului de copii.

4.4.3. Exploatarea sexuală a copiilor și pornografia infantilă

Protejarea copiilor împotriva pericolului de abuz sexual reprezintă un element important al strategiei privind drepturile copiilor.

Consiliul European invită:

- Consiliul și Parlamentul European să adopte o nouă legislație privind combaterea abuzului sexual, a exploatarei sexuale a copiilor și a pornografiei infantile;
- Comisia să însoțească această legislație, odată adoptată, de măsurile susținute în cadrul Programului pentru un internet mai sigur (2009-2013);
- Comisia să analizeze modul în care autoritățile competente ale statelor membre ar putea face schimb de informații privind cele mai bune practici;
- Comisia să analizeze modul în care Uniunea ar putea promova parteneriatele pe această temă cu sectorul privat și modul în care ar putea extinde aceste parteneriate public-privat la sectorul financiar, în vederea blocării transferurilor de bani legate de site-uri cu conținut pornografic;
- Comisia ca, pe baza mecanismului de alertă privind copiii, să analizeze crearea la nivelul UE a unei rețele de combatere a răpirii copiilor, în vederea promovării cooperării între autoritățile competente ale statelor membre pentru a asigura interoperabilitatea;
- Comisia ca, în vederea prevenirii abuzurilor asupra copiilor, să analizeze modalitățile de intensificare a cooperării între autoritățile competente ale statelor membre, ca răspuns la circulația pedofililor recunoscuți drept o amenințare permanentă.

4.4.4. Criminalitatea informatică

Internetul a facilitat în mod considerabil comunicarea și a promovat dezvoltarea și interacțiunea globală. În același timp au apărut provocări noi, moderne, sub forma criminalității informatice, deoarece grupările criminale au profitat în mod eficient de aceste tehnologii. Acest aspect, la rândul său, sporește dificultatea anchetelor pentru autoritățile care asigură spectarea aplicării legii. Prin urmare, Uniunea ar trebui să promoveze politici și legi care să asigure un nivel foarte ridicat de securitate a rețelelor și să permită reacții mai rapide în cazul unor blocaje sau atacuri informatice.

Cât de curând posibil, statele membre ar trebui să ratifice Convenția privind criminalitatea informatică adoptată de Consiliul Europei în 2001. Această convenție ar trebui să devină cadrul legal de referință pentru combaterea criminalității informatice la nivel mondial. Europol ar putea juca rolul de centru european de resurse prin crearea unei platforme europene pentru identificarea infracțiunilor, care ar trebui, de asemenea, să asiste platformele naționale de alertă ale statelor membre în vederea schimbului de cele mai bune practici.

De asemenea, Consiliul European solicită statelor membre:

- să acorde sprijin deplin platformelor naționale de alertă responsabile de combaterea criminalității informatice și subliniază necesitatea de a coopera cu țările din afara Uniunii.

Consiliul European invită:

- Comisia să ia măsuri de dezvoltare/îmbunătățire a parteneriatelor public-privat;
- Europol să accelereze analiza strategică a criminalității informatice.

Uniunea ar trebui, de asemenea, să clarifice normele privind competența judiciară și cadrul juridic aplicabil spațiului virtual în cadrul Uniunii, inclusiv modalitățile de obținere a probelor, pentru a promova anchetele transfrontaliere.

Consiliul European:

- solicită statelor membre să amelioreze cooperarea judiciară în cazurile de criminalitate informatică;
- și solicită Comisiei să înainteze propuneri de clarificare, acolo unde este necesar, a cadrului juridic pentru anchetele referitoare la spațiul virtual în Uniune.

De asemenea, cooperarea ar trebui să devină mai eficientă în ceea ce privește vânzarea de produse farmaceutice contrafăcute pe internet.

4.4.5. Criminalitatea economică și corupția

Uniunea trebuie să reducă numărul oportunităților pe care economia globalizată le generează pentru criminalitatea organizată, în special într-un context de criză care exacerbează vulnerabilitatea sistemului financiar, și să aloce resursele adecvate pentru a face față acestor dificultăți într-un mod eficient.

Consiliul European solicită statelor membre și, după caz, Comisiei:

- să consolideze capacitatea de desfășurare a anchetelor financiare și să combine toate instrumentele disponibile în dreptul fiscal, civil și penal. Trebuie dezvoltată analiza financiară criminalistică prin punerea în comun a resurselor, în special în materie de formare; ar trebui eficientizat procesul de confiscare a activelor infractorilor, iar cooperarea dintre birourile de recuperare a activelor ar trebui consolidată;
- să identifice în mod mai eficient activele infractorilor și să le confişte, precum și, atunci când este posibil, să ia în calcul reutilizarea acestora oriunde ar fi găsite în Uniune;
- să dezvolte mai mult schimbul de informații între unitățile de informații financiare (FIUs) în procesul de combatere a spălării banilor. În cadrul Sistemului european de gestionare a informațiilor, analizele acestora ar putea alimenta o bază de date privind tranzacțiile suspecte, de exemplu în cadrul Europol;

— să mobilizeze și să coordoneze sursele de informații în scopul identificării tranzacțiilor de numerar suspecte și al confiscării produselor infracțiunilor, în conformitate cu Convenția din 1990 a Consiliului Europei privind spălarea, descoperirea, sechestrarea și confiscarea produselor infracțiunii, de exemplu prin legislația care determină natura legitimă sau nelegitimă a acestor produse;

— să îmbunătățească urmărirea penală a evaziunii fiscale și a corupției în sectorul privat și detectarea timpurie a comportamentelor frauduloase de abuz de piață (precum delictul de inițiat și manipulările pieței), precum și a deturnărilor de fonduri;

— să faciliteze schimbul celor mai bune practici legate de prevenire și de respectarea aplicării legii, mai ales în cadrul Rețelei birourilor de recuperare a activelor și al Rețelei anti-corupție.

Consiliul European invită Comisia:

— să creeze indicatori, pe baza sistemelor actuale și a criteriilor comune, pentru a măsura eforturile depuse în combaterea corupției, în special în domeniul acquis-ului (achizițiile publice, controlul financiar etc.) și să elaboreze o politică anticorupție cuprinzătoare, în strânsă cooperare cu Grupul de State din cadrul Consiliului Europei împotriva corupției (GRECO); Comisia ar trebui să prezinte Consiliului, în 2010, un raport cu privire la modalitățile de aderare a Uniunii la GRECO;

— în vederea prevenirii criminalității financiare, să analizeze măsuri de facilitare a identificării beneficiarilor efectivi ai activelor și de sporire a transparenței persoanelor juridice și a procedurilor juridice;

— să amelioreze coordonarea dintre statele membre în cadrul Convenției Organizației Națiunilor Unite împotriva corupției (UNCAC), GRECO și al Organizației pentru cooperare și dezvoltare economică (OCDE) în domeniul combaterii corupției;

— să analizeze modalitățile de îmbunătățire a prevenirii criminalității financiare.

Contrafacerea constituie un pericol grav pentru consumatori și pentru economii. Uniunea trebuie să îmbunătățească studiul acestui fenomen și să se asigure că aspectele privind respectarea aplicării legii vor fi luate în considerare în mai mare măsură în activitatea viitorului Observator european de combatere a contrafacerii și a pirateriei. Consiliul European solicită Consiliului și Parlamentului European să analizeze cât mai curând posibilitatea unei legislații privind măsurile penale menite să asigure respectarea drepturilor de proprietate intelectuală.

4.4.6. Drogurile

Strategia Uniunii în materie de droguri (2005-2012) susține adoptarea unei abordări globale și echilibrate, bazate pe reducerea simultană a ofertei și a cererii. Această strategie va expira în cursul Programului de la Stockholm. Ea va trebui să fie reînnoită pe baza unei evaluări aprofundate a Planului de acțiune al UE în materie de droguri (2009-2012), întreprinsă de Comisie cu sprijinul Observatorului European pentru Droguri și Toxicomanie și al Europol.

Această strategie ar trebui să se întemeieze pe trei principii:

- îmbunătățirea coordonării și a cooperării prin utilizarea tuturor mijloacelor disponibile în temeiul Tratatului de la Lisabona, în special în Balcanii de Vest, în America de Sud, în țările din cadrul Parteneriatului estic, în Africa de Vest, în Rusia, în Asia Centrală, inclusiv în Afganistan, precum și în Statele Unite;
- mobilizarea societății civile, în special prin consolidarea inițiativelor precum Acțiunea europeană privind drogurile;
- contribuția la activitățile de cercetare și de comparare a informațiilor, pentru a obține accesul la date fiabile.

Consiliul European invită Consiliul și Comisia să se asigure că noua Strategie în materie de droguri susține strategia de securitate internă a Uniunii și completează alte instrumente relevante ale politicii, precum OCTA, viitoarea Strategie de combatere a criminalității organizate și Concluziile Consiliului privind lupta împotriva infracțiunilor grave și a criminalității organizate.

4.5. Terorismul

Consiliul European consideră că amenințarea terorismului rămâne semnificativă și se află într-o evoluție constantă, ca răspuns atât la încercările comunității internaționale de combatere a acestuia, cât și la noile ocazii care se prezintă. Nu trebuie să lăsăm garda jos în confruntarea cu acești infractori odioși.

Respectarea statului de drept, a drepturilor și a libertăților fundamentale este una dintre bazele activității generale a Uniunii de combatere a terorismului. Măsurile de combatere a terorismului trebuie întreprinse cu respectarea deplină a drepturilor și libertăților fundamentale, astfel încât să nu genereze provocări. În plus, toate părțile implicate ar trebui să evite stigmatizarea oricărui grup specific de persoane și ar trebui să dezvolte dialogul intercultural, în vederea promovării sensibilității și înțelegerii reciproce.

Uniunea trebuie să asigure mobilizarea ansamblului instrumentelor în combaterea terorismului, cu respectarea deplină a drepturilor și libertăților fundamentale. Consiliul European își

reafirmă strategia de combatere a terorismului, care constă în patru direcții de acțiune, și anume prevenirea, urmărirea, protejarea și reacția, și solicită consolidarea activității de prevenire.

Consiliul European reafirmă importanța rolului coordonatorului UE al luptei împotriva terorismului pentru asigurarea punerii în aplicare și a evaluării strategiei de combatere a terorismului, pentru coordonarea acțiunilor antiteroriste în cadrul Uniunii și pentru încurajarea unei mai bune comunicări între Uniune și țările terțe.

Consiliul European solicită:

- statelor membre să dezvolte mecanisme de prevenire, în special pentru a permite detectarea timpurie a indiciilor de radicalizare sau a amenințărilor, inclusiv a amenințărilor legate de extremismul violent, militant;
- Comisiei, Consiliului și statelor membre să îmbunătățească inițiativele menite să combată radicalizarea în rândul tuturor populațiilor vulnerabile, pe baza unei evaluări a eficacității politicilor naționale. Statele membre ar trebui să identifice cele mai bune practici și instrumentele operaționale specifice care să fie împărtășite altor state membre. Noile domenii de acțiune ar putea include integrarea și combaterea discriminării;
- statelor membre, instituțiilor guvernamentale și Comisiei ca, împreună cu societatea civilă, să își sporească eforturile și să coopereze mai strâns, în special la nivel local, pentru a înțelege toți factorii care stau la baza fenomenului și pentru a promova strategii care să încurajeze renunțarea la terorism. În acest scop, ar trebui constituită o rețea de specialiști locali și ar trebui dezvoltate rețele pentru realizarea de schimburi de informații privind practicile în materie de prevenție.

Consiliul European subliniază importanța unei mai bune înțelegeri a metodelor folosite pentru difuzarea propagandei teroriste, inclusiv pe internet. În acest scop vor fi necesare cunoștințe practice și resurse tehnice mai bune. Este necesară dezvoltarea activităților privind securitatea aviatică și maritimă, împreună cu analizele privind amenințările, în strânsă cooperare cu operatorii de transport, pentru a se atenua impactul asupra călătorilor. Ar trebui acordată o atenție sporită ținutelor potențiale, precum tranzitul urban în masă și rețelele feroviare de mare viteză, precum și infrastructurile energetice și de apă.

Consiliul European consideră că instrumentele de combatere a finanțării terorismului trebuie să fie adaptate la noile vulnerabilități potențiale ale sistemului financiar, precum contrabanda cu numerar și abuzul de servicii monetare, precum și la noile metode de plată utilizate de teroriști.

Consiliul European invită Comisia:

- să promoveze sporirea transparenței și a responsabilității organizațiilor de caritate, pentru a asigura compatibilitatea cu Recomandarea specială VIII a Grupului de Acțiune Financiară Internațională (GAFI);
- să ia în considerare noi metode de plată la elaborarea/actualizarea măsurilor de combatere a finanțării terorismului;
- să analizeze posibilitățile de urmărire a finanțării terorismului în cadrul Uniunii;
- să prezinte măsuri menite să îmbunătățească feedbackul către instituțiile financiare referitor la rezultatul cooperării acestora în combaterea finanțării terorismului.

Uniunea trebuie să se asigure că politicile sale respectă pe deplin dreptul internațional, în special legislația privind drepturile omului. Uniunea va juca un rol activ în combaterea terorismului în cadrul diferitelor foruri multilaterale și în special în cadrul Organizației Națiunilor Unite (ONU), unde va continua să colaboreze cu partenerii în vederea încheierii unei convenții globale împotriva terorismului internațional și să contribuie la o mai bună concepere, aplicare și eficacitate a sancțiunilor Consiliului de Securitate al ONU, pentru a asigura respectarea drepturilor și libertăților fundamentale și proceduri corecte și clare. Trebuie consolidată cooperarea cu țările terțe în general și în cadrul organizațiilor internaționale.

Pentru a se putea efectua o analiză a amenințărilor la nivel european, ar trebui să se elaboreze o metodologie bazată pe parametri comuni. Europol, SitCen și Eurojust ar trebui utilizate pe deplin în combaterea terorismului.

Ar trebui pus în aplicare Planul de acțiune al UE privind îmbunătățirea securității substanțelor explozive și îmbunătățită informarea privind siguranța acestora. Ar trebui să se creeze un cadru legislativ pentru a se aborda amenințările legate de precursori.

4.6. O gestionare cuprinzătoare și eficace a dezastrelor de către Uniune: consolidarea capacităților Uniunii de a preveni toate tipurile de dezastre, de a se pregăti și de a răspunde la acestea

Dezastrele naturale și cele provocate de om, precum incendiile forestiere, cutremurele, inundațiile și furtunile, precum și atacurile teroriste, afectează din ce în ce mai mult siguranța și securitatea cetățenilor și necesită dezvoltarea în continuare a unei acțiuni a Uniunii de gestionare a dezastrelor.

Gestionarea dezastrelor de către Uniune ar trebui să se bazeze pe o abordare integrată, care să cuprindă întregul ciclu al dezastrelor, și anume prevenirea, pregătirea, reacția și restabilirea pentru acțiuni desfășurate atât în interiorul, cât și în exteriorul Uniunii.

Acțiunea Uniunii de gestionare a dezastrelor se bazează pe două principii majore: responsabilitatea statelor membre de a oferi propriilor cetățeni protecția necesară împotriva riscurilor și amenințărilor existente și solidaritatea între statele membre, manifestată prin acordarea de asistență reciprocă atât înaintea și în timpul dezastrelor, cât și ulterior, în cazul în care acestea depășesc capacitățile naționale de a le face față sau afectează cel puțin două state membre. Consiliul European consideră că viitoarea acțiune a Uniunii ar trebui să se orienteze în funcție de obiectivele de reducere a vulnerabilității la dezastre prin elaborarea unei abordări strategice de prevenire a dezastrelor și prin continuarea îmbunătățirii nivelului de pregătire și de reacție, recunoscându-se în același timp responsabilitatea națională. Ar trebui elaborate orientări privind metodele de cartografiere a pericolelor și a riscurilor, evaluări și analize, precum și o prezentare de ansamblu a riscurilor naturale și a celor provocate de om pe care Uniunea le-ar putea înfrunta în viitor. Sunt necesare eforturi continue pentru a se consolida mecanismul de protecție civilă al Uniunii și a se îmbunătăți instrumentele de protecție civilă, inclusiv disponibilitatea, interoperabilitatea, utilizarea și susținerea coordonării asistenței, de asemenea în afara teritoriului Uniunii în situațiile de urgență majoră care implică cetățeni ai Uniunii aflați în străinătate. Ar trebui consolidat Centrul de monitorizare și informare (MIC) pentru a se îmbunătăți coordonarea asistenței statelor membre, pentru a se oferi sprijin analitic și de cartografiere statelor membre, astfel încât acestea să poată continua identificarea și înregistrarea modulelor naționale și multinaționale de protecție civilă și elabora programe de formare și exerciții în scopul contribuției la un răspuns eficace al Uniunii în caz de dezastru.

Reducerea vulnerabilității la atacuri este unul dintre principalele obiective urmărite în cadrul acțiunii Uniunii privind protejarea infrastructurii critice a Uniunii. După ce va fi pusă în aplicare, Directiva 2008/114/CE a Consiliului din 8 decembrie 2008 privind identificarea și desemnarea infrastructurilor critice europene și evaluarea necesității de îmbunătățire a protecției acestora ar trebui analizată și revizuită în timp util pentru a se lua în considerare posibila includere a unor sectoare politice suplimentare.

Riscul chimic, biologic, radioactiv și nuclear (CBRN) și, în special, amenințarea grupărilor teroriste care utilizează materiale CBRN au condus la unele acțiuni la nivel național și european. Obiectivul global al politicii privind securitatea CBRN este de a prezenta o strategie europeană prioritară, relevantă și eficace de consolidare a nivelului de protecție a cetățenilor Uniunii față de incidentele care implică materiale CBRN. Pentru a se realiza acest obiectiv, este vitală punerea în aplicare a Planului de acțiune CBRN al Uniunii Europene bazat pe o abordare a tuturor riscurilor și incluzând acțiunile de prevenire, depistare, pregătire și răspuns la incidentele mai importante cu materiale CBRN cu grad ridicat de risc.

Intensificarea cercetării va fi importantă pentru sprijinirea tuturor activităților de gestionare a dezastrelor. Este necesară analizarea posibilităților de cercetare în cadrul celui de al șaptelea program-cadru pentru cercetare și dezvoltare tehnologică pentru perioada 2007-2013 și al următoarelor programe-cadru și ar trebui înaintate propuneri corespunzătoare în sprijinul acestui obiectiv.

Cooperarea strânsă cu organizațiile internaționale, în special cu ONU, care are un rol de coordonare globală a răspunsului umanitar internațional, ar trebui să continue să reprezinte o prioritate pentru intervențiile în țările terțe, atât pe teren, cât și la nivel de pregătire (formare, exerciții comune). În conformitate cu Consensusul european din 2007 privind ajutorul umanitar, o coordonare și un rol mai ferme ale Uniunii ar consolida răspunsul umanitar internațional global, inclusiv eforturile concertate de îmbunătățire a sistemului umanitar, și ar întări de asemenea ambiția Uniunii de a coopera îndeaproape cu alți actori din domeniul umanitar. Siguranța și securitatea Uniunii necesită un dialog și o cooperare continue cu țările terțe și, în special, cu țările învecinate și cu cele care au o perspectivă de aderare la Uniune. Inițiativele din ce în ce mai numeroase ale Uniunii de consolidare a cooperării regionale, de exemplu pentru regiunile Mării Mediterane, Mării Baltice și Mării Negre, precum și Parteneriatul estic sunt menite să aibă o contribuție în acest sens.

5. ACCESUL ÎN EUROPA ÎNTR-O LUME GLOBALIZATĂ

5.1. Gestionarea integrată a frontierelor externe

Uniunea trebuie să continue să faciliteze accesul legal pe teritoriul statelor sale membre, luând măsuri în același timp pentru a contracara imigrația ilegală și criminalitatea transfrontalieră și menținând un nivel ridicat de securitate. Întărirea controalelor la frontieră nu ar trebui să împiedice accesul la sistemele de protecție al persoanelor care sunt îndreptățite să beneficieze de acestea și, în special, al persoanelor și grupurilor aflate în situații vulnerabile. În acest sens, prioritatea va fi acordată celor care au nevoie de protecție internațională, precum și primirii minorilor neînsoțiți. Este esențial ca activitățile Frontex și cele ale EASO să fie coordonate în ceea ce privește primirea migranților la frontierele externe ale Uniunii. Consiliul European solicită dezvoltarea în continuare a gestionării integrate a frontierelor, inclusiv consolidarea rolului Frontex în vederea sporirii capacității acesteia de a aborda mai eficient fluxurile migratorii în continuă schimbare.

Prin urmare, Consiliul European:

- invită Comisia să prezinte propuneri, cel târziu la începutul anului 2010, pentru clarificarea mandatului și pentru sporirea rolului Frontex, ținând seama de rezultatele evaluării agenției și de rolul și responsabilitățile statelor membre în domeniul controlului frontierelor. Unele elemente ale acestor propuneri s-ar putea referi la: pregătirea unor proceduri operaționale comune clare, care să conțină reguli clare de participare pentru operații comune pe mare, acordând atenția cuvenită asigurării protecției celor care au nevoie și care călătoresc în fluxuri mixte, în conformitate cu dreptul internațional, precum și o cooperare operativă sporită între Frontex și țările de origine și de tranzit; și examinarea posibilității organizării unor zboruri periodice finanțate de Frontex. În scopul promovării aplicării corespunzătoare a cadrului de reglementare aplicabil pentru operațiunile Frontex, Comisia ar putea avea în vedere includerea unui mecanism de raportare și înregistrare a incidentelor care să poată fi monitorizat în mod satisfăcător de autoritățile relevante;
- invită Frontex să aibă în vedere, în limitele mandatului său, crearea unor birouri regionale și/sau specializate, pentru a

ține seama de diversitatea situațiilor, în special în ceea ce privește frontierele terestre de est și cele maritime de sud. Crearea acestor birouri nu ar trebui în niciun caz să aducă atingere unității agenției Frontex. Înainte de crearea acestor birouri, Frontex ar trebui să prezinte un raport Consiliului cu privire la intențiile sale;

- invită Comisia să inițieze o dezbatere privind dezvoltarea pe termen lung a Frontex. Această dezbatere ar trebui să abordeze, conform prevederilor Programului de la Haga, fezabilitatea creării unui sistem european de polițiști de frontieră;
- invită EASO să elaboreze o serie de metode în vederea unei mai bune identificări a persoanelor care au nevoie de protecție internațională în cadrul fluxurilor mixte și să coopereze cu Frontex oricând este posibil;
- consideră că evaluarea spațiului Schengen va avea în continuare o importanță crucială și că, prin urmare, ar trebui să fie îmbunătățită prin consolidarea rolului Frontex în acest domeniu;
- invită Consiliul și Comisia să sprijine crearea unor capacități consolidate în țările terțe, astfel încât acestea să poată controla eficient propriile frontiere externe.

Consiliul European așteaptă cu interes dezvoltarea continuă, în etape, a Sistemului european de supraveghere a frontierelor (Eurosir) la frontierele de sud și de est, în vederea punerii în aplicare a unui sistem care să utilizeze tehnologii moderne și să asiste statele membre, a promovării interoperabilității și a unor standarde uniforme de supraveghere a frontierelor, precum și a garantării faptului că s-a instituit cooperarea necesară între statele membre și cu Frontex pentru punerea în comun fără întârziere a datelor referitoare la supraveghere. Această dezvoltare ar trebui să țină seama de activitatea din alte domenii relevante ale politicii maritime integrate pentru Uniunea Europeană și ar trebui să fie în măsură, pe termen mediu, să permită cooperarea cu țările terțe. Consiliul European invită Comisia să înainteze propunerile necesare în vederea realizării acestor obiective.

Consiliul European ia act de studiile în curs ale statelor membre și Frontex în domeniul controlului automatizat la frontiere și le încurajează să își continue lucrările, în vederea elaborării celor mai bune practici pentru îmbunătățirea controalelor la frontierele externe.

De asemenea, Consiliul European invită statele membre și Comisia să examineze modul în care diferitele tipuri de controale desfășurate la frontiera externă pot fi coordonate, integrate și raționalizate mai bine în vederea obiectivului dublu al facilitării accesului și al îmbunătățirii securității. Mai mult, ar trebui studiat potențialul unui schimb de informații consolidat și al unei cooperări mai strânse între autoritățile de pază a frontierei și alte autorități care asigură respectarea aplicării legii care acționează în interiorul teritoriului, în scopul creșterii eficienței pentru toate părțile implicate și al combaterii mai eficiente a criminalității transfrontaliere.

Consiliul European consideră că tehnologia poate juca un rol-cheie în îmbunătățirea și consolidarea sistemului de controale la frontierele externe. Intrarea în funcțiune a Sistemului de informații Schengen din a doua generație (SIS II) și desfășurarea progresivă a Sistemului de informații privind vizele (VIS) rămân astfel un obiectiv major și Consiliul European invită Comisia și statele membre să se asigure că acestea devin acum pe deplin operaționale prin respectarea calendarelor stabilite în acest sens. Înainte de crearea de noi sisteme, ar trebui efectuată o evaluare a acestora și a altor sisteme existente și ar trebui să se țină seama de dificultățile întâmpinate în momentul instituirii acestora. Instituirea unei administrații pentru sistemele informatice de mari dimensiuni ar putea juca un rol central în posibila dezvoltare a sistemelor informatice în viitor.

Consiliul European este de părere că un sistem de înregistrare electronică a intrărilor și ieșirilor de pe teritoriul statelor membre ar putea completa sistemele existente, pentru a permite statelor membre să facă schimb de date în mod eficient, respectând totodată normele de protecție a datelor. Introducerea sistemului la frontierele terestre necesită o atenție specială, impunându-se o analizare a implicațiilor în ceea ce privește infrastructura și timpul de așteptare la frontieră înaintea punerii în aplicare.

Posibilitățile oferite de noile tehnologii interoperabile asigură un potențial ridicat pentru o gestionare a frontierelor mai eficientă și mai sigură, dar nu ar trebui să conducă la discriminare sau la un tratament inechitabil al pasagerilor. Aceasta include printre altele utilizarea porților pentru controlul automatizat la frontieră.

Consiliul European invită Comisia:

- să prezinte propuneri pentru un sistem de intrare/ieșire, împreună cu un program accelerat pentru călătorii înregistrați, pentru ca acest sistem să poată deveni operațional cât mai curând posibil;
- să pregătească un studiu privind posibilitatea și oportunitatea dezvoltării unui sistem european de autorizare a călătoriei și, după caz, să înainteze propunerile necesare;
- să analizeze în continuare chestiunea controalelor automatizate la frontieră, precum și alte chestiuni legate de eficiențarea gestionării frontierelor.

5.2. Politica vizelor

Consiliul European consideră că intrarea în vigoare a codului vizelor și desfășurarea progresivă a VIS vor crea posibilități noi și semnificative de dezvoltare în continuare a politicii comune a vizelor. Politica aceasta trebuie să se integreze de asemenea într-o viziune mai largă care ține seama de diferitele preocupări

relevante ale politicii interne și externe. Prin urmare, Consiliul European încurajează Comisia și statele membre să exploateze aceste evoluții pentru a intensifica cooperarea consulară regională prin programe regionale de cooperare consulară care ar putea include, în special, crearea unor centre comune pentru solicitarea de vize, pe bază de voluntariat, acolo unde este necesar.

De asemenea, Consiliul European invită:

- Comisia și Consiliul să continue să examineze posibilitățile create prin încheierea acordurilor de facilitare a vizelor cu țări terțe, în cazuri adecvate;
- Comisia să actualizeze periodic lista țărilor terțe ai căror resortisanți sunt sau nu sunt supuși obligativității vizelor, în conformitate cu criterii adecvate legate, de exemplu, de imigrația ilegală, ordinea și securitatea publică, criterii care țin seama de obiectivele politicii interne și externe a Uniunii;
- Comisia să își intensifice eforturile de a garanta principiul reciprocității vizelor și de a preveni (re)introducerea obligativității vizelor de către țările terțe față de un stat membru, precum și să identifice măsurile care ar putea fi utilizate înainte de a impune respectivelor țări terțe mecanismul reciprocității vizelor.

În vederea creării posibilității de a trece la o etapă nouă în elaborarea unei politici comune a vizelor, Consiliul European invită Comisia să prezinte un studiu referitor la posibilitatea instituirii unui mecanism comun european de eliberare a vizelor de scurtă ședere. Studiul ar putea examina, de asemenea, în ce măsură o evaluare a riscului individual ar putea completa prezumția de risc asociată naționalității solicitantului.

6. O EUROPĂ A RESPONSABILITĂȚII, SOLIDARITĂȚII ȘI PARTENERIATULUI ÎN MATERIE DE MIGRAȚIE ȘI DE AZIL

Consiliul European recunoaște atât oportunitățile, cât și provocările reprezentate de creșterea mobilității persoanelor și subliniază faptul că o migrație administrată corespunzător poate fi benefică tuturor părților interesate. De asemenea, Consiliul European recunoaște că, în contextul provocărilor demografice majore cu care se va confrunta Uniunea în viitor și al unei cereri crescânde de forță de muncă, politicile flexibile de migrație vor avea o contribuție importantă la dezvoltarea economică a Uniunii și la performanța acesteia pe termen lung. În opinia Consiliului European, consecințele pe termen lung ale migrației, de exemplu asupra piețelor forței de muncă și a situației sociale a migranților, trebuie luate în considerare, în timp ce interconexiunea între migrație și integrare rămâne crucială, *inter alia* din perspectiva valorilor fundamentale ale Uniunii. Mai mult, Consiliul European reamintește faptul că instituirea Sistemului european comun de azil (SECA) până în 2012 rămâne un obiectiv politic cheie pentru Uniune.

Consiliul European invită la dezvoltarea unui cadru politic la nivelul Uniunii cuprinzător și durabil în domeniul migrației și azilului care, în spiritul solidarității, să poată administra corespunzător și proactiv fluctuațiile fluxurilor migratorii și aborda situațiile de tipul situației actuale de la frontierele externe de sud. Sunt necesare eforturi susținute pentru constituirea și consolidarea dialogului și parteneriatului dintre Uniune și țări terțe, regiuni și organizații, pentru a aborda aceste situații într-o manieră consolidată și bazată pe probe, ținând seama de faptul că fluxurile de imigrație ilegală pătrund în Uniune și pe la alte frontiere sau prin abuzuri legate de viză. Un obiectiv important este acela de a evita repetarea tragediilor pe mare. Atunci când, din nefericire, survin situații tragice, ar trebui analizate modalitățile de a înregistra mai bine și, dacă este posibil, de a identifica migranții care încearcă să ajungă în Uniune.

Consiliul European recunoaște necesitatea găsirii unor soluții practice care sporesc coerența dintre politicile în domeniul migrației și alte domenii politice, precum politica externă și de dezvoltare și politicile comerciale, de ocupare a forței de muncă, de sănătate și de educație la nivel european. În special, Consiliul European invită Comisia să examineze proceduri care să asocieze într-o mai mare măsură dezvoltarea politicii de migrație cu evoluția Strategiei post-Lisabona. Consiliul European recunoaște necesitatea sporirii semnificative a flexibilității și coerenței resurselor financiare în cadrul Uniunii, atât în ceea ce privește domeniul de aplicare, cât și aplicabilitatea, în vederea sprijinirii dezvoltării politicilor în domeniul azilului și migrației.

Consiliul European reafirmă principiile stabilite în abordarea globală a migrației, precum și în Pactul european privind imigrația și azilul. Consiliul European reamintește, de asemenea, concluziile sale referitoare la această chestiune, din iunie și octombrie 2009. Consiliul European subliniază necesitatea punerii în aplicare a tuturor măsurilor într-un mod cuprinzător și a evaluării lor, conform deciziilor adoptate. Consiliul European reamintește cele cinci angajamente principale stabilite în pact:

- organizarea migrației legale, ținând seama de prioritățile, de necesitățile și de capacitățile de primire stabilite de fiecare stat membru, precum și sprijinirea integrării;
- combaterea imigrației ilegale, în special asigurând returnarea în țara de origine sau într-o țară de tranzit a imigranților ilegali;
- consolidarea eficacității controalelor la frontiere;
- construirea unei Europe a azilului;
- crearea unui parteneriat global cu țările de origine și de tranzit, favorizându-se sinergiile dintre migrație și dezvoltare.

6.1. O politică dinamică și cuprinzătoare privind migrația

6.1.1. Consolidarea, dezvoltarea și punerea în aplicare a abordării globale privind migrația

Consiliul European a subliniat permanent necesitatea ca politica Uniunii privind migrația să fie o parte integrantă a politicii externe a Uniunii și recunoaște faptul că abordarea globală a migrației și-a dovedit pertinența în calitate de cadru strategic în acest sens. Pe baza principiilor fondatoare ale solidarității, echilibrului și parteneriatului real cu țările de origine și de tranzit din afara Uniunii și în acord cu ceea ce s-a realizat deja, Consiliul European invită la dezvoltarea și consolidarea în continuare a acestei abordări integrate. Punerea în aplicare a abordării globale privind migrația trebuie accelerată prin utilizarea strategică a tuturor instrumentelor existente și trebuie îmbunătățită printr-o coordonare sporită. Ar trebui menținut un echilibru între cele trei domenii (promovarea mobilității și migrația legală, optimizarea legăturii dintre migrație și dezvoltare și prevenirea și combaterea imigrației ilegale). Principalul accent ar trebui să rămână pe cooperarea cu cele mai relevante țări din Africa și din Europa de Est și de Sud-Est. Ar trebui dezvoltate în continuare dialogul și cooperarea, de asemenea, cu alte țări și regiuni, precum cele din Asia și America de Sud, pe baza identificării intereselor și provocărilor comune.

În acest sens, Consiliul European subliniază următoarele priorități:

- utilizarea strategică, sistematică și bazată pe probe a tuturor instrumentelor disponibile în cadrul abordării globale a migrației din UE – profilurile migrației, misiunile privind migrația, platformele de cooperare privind migrația și dezvoltarea și parteneriatele pentru mobilitate – pentru cooperarea pe termen lung privind toate dimensiunile acestei politici în parteneriat strâns cu țările terțe selecționate de-a lungul rutelor migratorii prioritare;
- utilizarea continuă și extinsă a instrumentului parteneriatului pentru mobilitate ca principalul cadru strategic de cooperare, cuprinzător și pe termen lung, pentru gestionarea migrației cu țări terțe, care aduce valoare adăugată cadrului bilateral existent. Punerea în aplicare cu succes a acestor parteneriate necesită o coordonare sporită și eforturi substanțiale de consolidare a capacității în țările de origine, de tranzit și de destinație. Consiliul European invită la dezvoltarea în continuare a instrumentului parteneriatului pentru mobilitate, cu respectarea caracterului voluntar aferent. Parteneriatele ar trebui să fie flexibile și reactive la necesitățile Uniunii și ale țărilor partenere și ar trebui să includă cooperarea în toate domeniile abordării globale privind migrația;
- o utilizare mai eficientă a instrumentelor de cooperare existente în Uniune pentru creșterea capacității țărilor partenere, în vederea asigurării bunei funcționări a infrastructurilor și a unei capacități administrative suficiente pentru a aborda toate aspectele migrației, inclusiv îmbunătățirea capacității acestora de a oferi protecție adecvată și de a accentua avantajele și posibilitățile create de mobilitate.

Punerea în aplicare cu succes a abordării globale a migrației ar trebui să se bazeze pe evaluări periodice, pe un angajament și o capacitate sporite, precum și pe o flexibilitate îmbunătățită a instrumentelor financiare, atât ale Uniunii, cât și ale statelor membre, disponibile în acest domeniu.

6.1.2. Migrația și dezvoltarea

Consiliul European subliniază necesitatea luării de măsuri suplimentare pentru a maximiza efectele pozitive și a minimiza efectele negative ale migrației asupra dezvoltării, în acord cu abordarea globală a migrației. Politicile eficiente pot oferi cadrul necesar pentru a permite țărilor de destinație și de origine și migranților înșiși să lucreze în parteneriat pentru a consolida efectele migrației internaționale asupra dezvoltării.

Eforturile de promovare a unei mobilități și migrații concertate împreună cu țările de origine ar trebui corelate strâns cu eforturile de promovare a creării de oportunități pentru o muncă decentă și productivă și pentru opțiuni de subzistență îmbunătățite în țări terțe, pentru a minimiza exodul de creiere.

În acest sens, Consiliul European invită Comisia să înainteze propuneri înainte de 2012 privind:

- modul în care se pot asigura mai bine transferuri de fonduri eficiente, sigure și ieftine și în care se poate consolida impactul asupra dezvoltării al transferurilor de fonduri, precum și modul în care se poate evalua fezabilitatea creării unui portal comun al Uniunii privind transferurile de fonduri pentru informarea migranților cu privire la costurile transferului și pentru încurajarea concurenței între furnizorii de servicii de transferuri de fonduri;
- modul în care grupurile diasporei pot fi implicate mai mult în inițiativele Uniunii pentru dezvoltare și modul în care statele membre pot sprijini grupurile diasporei în eforturile acestora de a consolida dezvoltarea în țările lor de origine;
- modalitățile prin care poate fi analizat în continuare conceptul de migrație circulară și prin care pot fi studiate posibilitățile de facilitare a circulațieiordonate a migranților, fie în cadrul, fie în afara cadrului unor proiecte sau programe specifice, inclusiv un studiu amplu privind modul în care domeniile politice relevante pot contribui la și afecta condițiile preliminare pentru o mobilitate temporară și circulară crescută.

Consiliul European recunoaște necesitatea unei coerențe politice sporite la nivel european în vederea promovării efectelor pozitive ale migrației asupra dezvoltării în limitele activităților Uniunii din cadrul dimensiunii externe și de a alinia mai strâns migrația internațională la realizarea Obiectivelor de dezvoltare ale mileniului. Consiliul European invită Consiliul să se asigure

că acționează într-un mod coordonat și coerent în acest domeniu.

Corelația dintre schimbările climatice, migrație și dezvoltare trebuie analizate mai îndeaproape, iar Consiliul European invită prin urmare Comisia să prezinte o analiză a efectelor schimbărilor climatice asupra migrației internaționale, inclusiv efectele potențiale ale acestora asupra imigrației către Uniune.

6.1.3. O politică concertată, adaptată cerințelor piețelor forței de muncă naționale

Consiliul European recunoaște că imigrația forței de muncă poate contribui la o competitivitate sporită și la vitalitatea economică. În acest sens, Consiliul European este de părere că Uniunea ar trebui să încurajeze crearea de sisteme de admisie flexibile, reactive la prioritățile, necesitățile, cifrele și volumele stabilite de fiecare stat membru, și să permită migranților să beneficieze pe deplin de aptitudinile și de competențele lor. În scopul facilitării unei mai bune adecvări a cererii și ofertei de forță de muncă, se desfășoară politici de imigrație coerente, precum și evaluări mai bune ale integrării aptitudinilor cerute pe piețele forței de muncă europene. Aceste sisteme trebuie să țină seama în mod corespunzător de competențele statelor membre, în special în ceea ce privește gestionarea piețelor forței de muncă, și de principiul preferinței comunitare.

Consiliul European invită:

- Comisia și Consiliul să continue punerea în aplicare a planului de politică privind migrația legală;
- Comisia și Consiliul să aibă în vedere modul în care sursele de informații și rețelele existente pot fi folosite mai eficient pentru a asigura disponibilitatea unor date comparabile privind chestiunile legate de migrație în vederea unei fundamentări corespunzătoare a alegerilor politice, care țin seama și de evoluțiile recente;
- Comisia și Consiliul să evalueze politicile existente care ar trebui, între altele, să îmbunătățească recunoașterea abilităților și corelarea cererii și ofertei de forță de muncă între Uniunea Europeană și țările terțe, precum și capacitatea de analiză a necesităților pieței forței de muncă, transparența informațiilor online privind ocuparea forței de muncă și recrutarea la nivel european, formările, diseminarea informațiilor și adecvarea competențelor în țara de origine;
- Comisia să evalueze impactul și eficiența măsurilor adoptate în acest domeniu în vederea stabilirii dacă este necesară sau nu consolidarea legislației existente, inclusiv privind categoriile de lucrători care nu sunt acoperite în prezent de legislația Uniunii.

6.1.4. Politici proactive pentru migranți și pentru drepturile acestora

Uniunea Europeană trebuie să asigure tratamentul echitabil al resortisanților țărilor terțe cu ședere legală pe teritoriul statelor sale membre. O politică de integrare mai viguroasă ar trebui să urmărească acordarea de drepturi și obligații comparabile cu cele ale cetățenilor Uniunii. Acesta ar trebui să rămână un obiectiv al unei politici comune privind imigrația și ar trebui pus în aplicare cât mai curând posibil, și nu mai târziu de 2014.

Prin urmare, Consiliul European invită Comisia să înainteze propuneri pentru:

- consolidarea întregii legislații în domeniul imigrației, începând cu migrația legală, care se va baza pe evaluarea acquis-ului existent și va include, după caz, modificări utile pentru a simplifica și/sau completa dispozițiile existente și pentru a îmbunătăți aplicarea și coerența lor;
- evaluarea și, după caz, revizuirea Directivei 2003/86/CE a Consiliului din 22 septembrie 2003 privind dreptul la reîntrirea familiei, ținând seama de importanța măsurilor de integrare.

6.1.5. Integrarea

Integrarea cu succes a resortisanților țărilor terțe cu ședere legală rămâne factorul-cheie pentru maximizarea beneficiilor imigrației. Cooperarea europeană poate contribui la politici de integrare mai eficiente în statele membre prin oferirea de stimulente și sprijin pentru acțiunea statelor membre. Obiectivul acordării de drepturi, responsabilități și posibilități comparabile pentru toți stă la baza cooperării europene în materie de integrare, ținând seama de necesitatea asigurării unui echilibru al drepturilor și obligațiilor migranților.

Integrarea este un proces dinamic, bidirecțional de interacțiune reciprocă, ce necesită nu doar eforturi din partea autorităților naționale, regionale și locale, ci și un angajament sporit din partea comunității-gazdă și a imigranților.

Politicele de integrare ale statelor membre ar trebui sprijinite prin dezvoltarea în continuare a structurilor și instrumentelor de schimb de cunoștințe și de coordonare cu alte domenii politice relevante, precum ocuparea forței de muncă, educația și incluziunea socială. Accesul la locuri de muncă este fundamental pentru o integrare reușită.

De asemenea, Consiliul European invită Comisia să sprijine eforturile depuse de statele membre:

- prin elaborarea unui mecanism de coordonare care să implice Comisia și statele membre, pornind de la un cadru comun de referință, care ar trebui să îmbunătățească struc-

turile și instrumentele pentru schimbul european de cunoștințe;

- în vederea încorporării chestiunilor legate de integrare într-un mod cuprinzător în toate domeniile politice relevante;
- în direcția identificării unor practici comune și a unor module europene pentru sprijinirea procesului de integrare, cuprinzând elemente esențiale, cum ar fi stagii introductive și cursuri de limbă, un angajament puternic din partea societății din țara-gazdă și participarea activă a imigranților la toate aspectele vieții colective;
- în direcția elaborării unor indicatori principali într-un număr limitat de domenii politice relevante (de exemplu, ocuparea forței de muncă, educația și incluziunea socială) pentru monitorizarea rezultatelor politicilor de integrare, în scopul creșterii comparabilității experiențelor naționale și al consolidării procesului european de învățare;
- pentru o consultare și o implicare sporite ale societății civile, ținând seama de necesitățile de integrare din diferitele domenii politice și pornind de la forumul european privind integrarea și de la site-ul internet european privind integrarea;
- în vederea consolidării valorilor democratice și coeziunii sociale în raport cu imigrația și cu integrarea imigranților și a promovării dialogului și contactelor interculturale la toate nivelurile.

6.1.6. Politici eficiente pentru combaterea imigrației ilegale

Consiliul European este convins că acțiunea efectivă împotriva imigrației ilegale rămâne esențială în elaborarea unei politici comune privind imigrația. În special, combaterea traficului de ființe umane și a facilitării trecerii ilegale a frontierei, gestionarea integrată a frontierelor și cooperarea cu țările de origine și de tranzit, susținute prin cooperarea polițienească și judiciară, trebuie să rămână o prioritate majoră în acest sens. Obiectivul nostru trebuie să fie acela de a preveni tragediile umane care rezultă din activitățile traficantilor.

O politică de returnare eficientă și durabilă reprezintă un element esențial al unui sistem de migrație administrat corespunzător în cadrul Uniunii. Uniunea Europeană și statele membre ar trebui să își intensifice eforturile de returnare a resortisanților țărilor terțe cu ședere ilegală. Ar trebui alocate mijloacele financiare necesare în acest scop. O astfel de politică trebuie pusă în aplicare cu respectarea deplină a principiului „nereturnării”, a drepturilor fundamentale și a demnității persoanelor returnate. Ar trebui preferată repatrierea voluntară, recunoscând totodată necesitatea inevitabilă a unor mijloace eficiente de executare a returnării în cazul în care este necesar.

În scopul creării unei abordări cuprinzătoare a returnării și readmisiei, este necesară accelerarea cooperării cu țările de origine și de tranzit în cadrul abordării globale a migrației și în acord cu Pactul privind migrația și azilul, recunoscând totodată faptul că se solicită tuturor statelor să își readmită propriii resortisanți cu ședere ilegală de pe teritoriul altui stat.

Este important să se asigure că punerea în aplicare a instrumentelor nou adoptate în domeniul returnării și sancțiunilor împotriva angajatorilor, precum și a acordurilor de readmisie în vigoare este monitorizată îndeaproape pentru a asigura aplicarea efectivă a acestor instrumente.

Consiliul European consideră că ar trebui pus accentul pe:

- încurajarea returnării voluntare, inclusiv prin crearea unor sisteme de stimulente, prin formare, reintegrare și subvenții și prin utilizarea posibilităților oferite de instrumentele financiare existente;
- statele membre:
 - care să aplice pe deplin dispozițiile Uniunii în temeiul cărora o decizie de returnare emisă de un stat membru este aplicabilă în întreaga Uniune și aplicarea efectivă a principiului recunoașterii reciproce a deciziilor de returnare prin înregistrarea în SIS a interdicțiilor de intrare și prin facilitarea schimbului de informații;
 - care să îmbunătățească schimbul de informații privind evoluțiile la nivel național în domeniul regularizării, în vederea asigurării coerenței cu principiile pactului european privind migrația și azilul;
- asistența din partea Comisiei, Frontex și statelor membre, pe o bază voluntară, acordată statelor membre care se confruntă cu presiuni specifice și disproporționate, în scopul asigurării eficienței politicilor de returnare ale acestora către anumite state terțe;
- acțiuni mai eficiente împotriva imigrației ilegale, a traficului de ființe umane și a facilitării trecerii ilegale a frontierei prin culegerea informațiilor cu privire la rutele migratorii, precum și prin dezvoltarea de informații agregate și cuprinzătoare care îmbunătățesc înțelegerea pe care o avem și reacția față de fluxurile migratorii, prin încurajarea cooperării în materie de supraveghere și de control al frontierelor, prin facilitarea readmisiei asigurată prin promovarea măsurilor de asistență pentru întoarcere și reintegrare, prin consolidarea capacității în țările terțe;
- încheierea de acorduri de readmisie eficiente și operaționale, pe o bază individuală, la nivel de UE sau bilateral;

— garantarea faptului că eforturile UE privind readmisia au drept obiectiv să genereze valoare adăugată și să sporească eficiența politicilor de returnare, inclusiv practicile și acordurile bilaterale existente;

— prezentarea de către Comisie, în 2010, a unei evaluări a acordurilor de readmisie ale CE, inclusiv a negocierilor în curs, și propunerea unui mecanism de monitorizare a punerii în aplicare a acestora. Consiliul ar trebui să definească, pe această bază, o strategie reînnoită și coerentă privind readmisia, ținând seama de relațiile globale cu țara vizată, care să includă o abordare comună referitoare la țările terțe care nu cooperează în vederea readmisiei propriilor lor resortisanți;

— cooperarea practică sporită între statele membre, de exemplu prin organizarea unor zboruri de returnare comune, finanțate de Frontex, și verificarea cetățeniei resortisanților țărilor terțe pasibili de returnare, precum și prin procurarea de documente de călătorie de la țările terțe;

— consolidarea formării specifice și a sprijinului în materie de echipament;

— o abordare coordonată a statelor membre prin dezvoltarea unei rețele de ofițeri de legătură în țările de origine și de tranzit.

6.1.7. Minorii neînsoțiți

Minorii neînsoțiți care sosesc în statele membre din țări terțe reprezintă un grup deosebit de vulnerabil care necesită o atenție deosebită și răspunsuri adaptate, în special în cazul minorilor aflați în pericol. Acest lucru reprezintă o dificultate pentru statele membre și generează preocupări de interes comun. Domeniile identificate ca necesitând o atenție deosebită sunt schimbul de informații și de cele mai bune practici, facilitarea trecerii ilegale de către minori a frontierei, cooperarea cu țările de origine, chestiunea estimării vârstei, a identificării și regăsirii familiei și necesitatea de a acorda o atenție deosebită minorilor neînsoțiți în contextul combaterii traficului de ființe umane. Un răspuns global la nivelul Uniunii ar trebui să combine măsuri de prevenire, de protecție și de returnare asistată și să țină seama totodată de interesul superior al copilului.

Prin urmare, Consiliul European salută inițiativa Comisiei:

- de a elabora un plan de acțiune, care urmează să fie adoptat de Consiliu, privind minorii neînsoțiți, care se întemeiază pe instrumentele legislative și financiare relevante și le completează și care combină atât măsuri de prevenire și de protecție, cât și măsuri de returnare asistată. Planul de acțiune ar trebui să sublinieze necesitatea cooperării cu țările de origine, inclusiv cooperarea pentru facilitarea returnării minorilor, precum și pentru prevenirea plecărilor ulterioare. Planul de acțiune ar trebui, de asemenea, să examineze

măsurile practice pentru facilitarea returnării numărului mare de minori neînsoțiți care nu necesită protecție internațională, recunoscând totodată că interesul superior pentru mulți dintre aceștia ar fi reîntregirea familiei și dezvoltarea în propriul lor mediu social și cultural.

6.2. Azilul: un spațiu comun de protecție și solidaritate

Consiliul European își menține angajamentul față de obiectivul de instituire a unui spațiu comun de protecție și solidaritate, bazat pe o procedură de azil comună și pe un statut uniform pentru cei care beneficiază de protecție internațională. În timp ce SECA ar trebui să se bazeze pe standarde de protecție înalte, ar trebui, de asemenea, acordată atenția cuvenită unor proceduri echitabile și eficiente, capabile să prevină abuzurile. Este fundamental ca persoanele, indiferent de statutul membru în care este depusă cererea de azil, să beneficieze de un tratament echivalent în ceea ce privește condițiile de primire și de același tratament cu privire la măsurile procedurale și la stabilirea statutului. Obiectivul ar trebui să fie un tratament similar și rezultate similare pentru cazuri asemănătoare.

6.2.1. Un spațiu de protecție comun

Există în continuare diferențe semnificative între dispozițiile naționale și aplicarea acestora. În scopul obținerii unui nivel mai ridicat de armonizare, instituirea SECA ar trebui să rămână un obiectiv politic cheie pentru Uniune. Normele comune, precum și o aplicare a acestora mai bună și mai coerentă, ar trebui să prevină sau să reducă fluxurile secundare în interiorul UE și ar putea spori încrederea reciprocă între statele membre.

Elaborarea unei politici comune în materie de azil ar trebui să se bazeze pe o aplicare deplină și incluzivă a Convenției de la Geneva din 1951 privind statutul refugiaților și a altor tratate internaționale relevante. O astfel de politică este necesară pentru menținerea viabilității pe termen lung a sistemului de azil și pentru promovarea solidarității în cadrul Uniunii. În urma unui raport al Comisiei privind consecințele juridice și practice, Uniunea Europeană ar trebui să încerce să adere la Convenția de la Geneva și la protocolul din 1967 la aceasta.

EASO va reprezenta un instrument important în dezvoltarea și punerea în aplicare a SECA și ar trebui să contribuie la consolidarea tuturor formelor de cooperare practică între statele membre. Prin urmare, statele membre ar trebui să joace un rol activ în activitatea EASO. Acesta ar trebui să dezvolte în continuare o platformă educațională comună pentru agenții naționali în materie de azil, îndeosebi pe baza programului de formare european în materie de azil (EAC). Consolidarea convergenței și a calității permanente în vederea reducerii disparităților în cadrul deciziilor privind azilul va reprezenta o altă sarcină importantă.

Sistemul de la Dublin rămâne piatra de temelie a constituirii SECA, dat fiind faptul că atribuie în mod clar responsabilitatea pentru examinarea cererilor de azil.

În consecință, Consiliul European invită:

- Consiliul și Parlamentul European să își intensifice eforturile de stabilire a unei proceduri de azil comune și a unui statut uniform, în conformitate cu articolul 78 din TFUE, pentru cei cărora li se acordă azil sau protecție subsidiară, până în 2012 cel mai târziu;
- Comisia să aibă în vedere, după punerea în aplicare în întregime a celei de a doua faze a SECA și pe baza unei evaluări a efectelor respectivei legislații și ale EASO, posibilitățile de creare a unui cadru de transfer al protecției pentru beneficiarii de protecție internațională, atunci când aceștia își exercită dreptul de ședere pe care l-au obținut în temeiul legislației UE;
- Comisia să întreprindă un studiu de fezabilitate privind sistemul Eurodac ca instrument de sprijin pentru întregul SECA, cu respectarea deplină a normelor de protecție a datelor;
- Comisia să aibă în vedere, după caz, în scopul realizării SECA, propunerea de noi instrumente legislative pe baza unei evaluări;
- Comisia să își finalizeze studiul privind fezabilitatea și implicațiile juridice și practice în vederea prelucrării în comun a cererilor de azil.

6.2.2. Împărțirea responsabilităților și solidaritatea între statele membre

Ar trebui promovată solidaritatea efectivă cu statele membre care se confruntă cu presiuni deosebite.

Acest lucru ar trebui realizat printr-o abordare vastă și echilibrată. Prin urmare, ar trebui analizate și dezvoltate în continuare mecanisme pentru partajarea voluntară și coordonată a responsabilității între statele membre. În special, având în vedere că unul dintre aspectele-cheie pentru un SECA credibil și durabil este crearea, de către statele membre, a unei capacități suficiente în cadrul sistemelor naționale de azil, Consiliul European îndeamnă statele membre să se sprijine reciproc în crearea capacității suficiente în cadrul sistemelor lor naționale de azil. EASO ar trebui să aibă un rol central în coordonarea acestor măsuri de creare a capacității.

Prin urmare, Consiliul European invită Comisia să examineze posibilitatea:

- dezvoltării mecanismului sus-menționat de partajare a responsabilității între statele membre, asigurându-se totodată că sistemele de azil nu sunt utilizate în mod abuziv și că nu sunt încălcate principiile SECA;
- creării instrumentelor și a mecanismelor de coordonare care le vor permite statelor membre să se sprijine reciproc în consolidarea capacității, pe baza eforturilor proprii ale statelor membre de creștere a capacității în ceea ce privește sistemele lor naționale de azil;
- utilizării într-un mod mai eficient a sistemelor financiare actuale ale Uniunii, destinate întăririi solidarității interne;

- ca EASO să evalueze și să elaboreze proceduri care vor facilita detașarea agenților în scopul ajutării statelor membre care se confruntă cu presiuni deosebite legate de solicitantii de azil.

6.2.3. Dimensiunea externă a azilului

Uniunea ar trebui să acționeze în parteneriat și să coopereze cu țările terțe care găzduiesc un număr însemnat de refugiați. O abordare comună a Uniunii poate fi mai hotărât strategică și, prin aceasta, poate contribui mai eficient la soluționarea statutului prelungit de refugiat. Orice evoluție în acest domeniu ar trebui desfășurată în cooperare strânsă cu Înalțul Comisariat al Organizației Națiunilor Unite pentru Refugiați (ICNUR) și, dacă este cazul, cu alți factori relevanți. EASO ar trebui să fie implicat pe deplin în dimensiunea externă a SECA. În relația cu țările terțe, Uniunea are responsabilitatea de a transmite activ importanța aderării la Convenția de la Geneva din 1951 și la protocolul la aceasta și a punerii lor în aplicare.

Promovarea solidarității în cadrul Uniunii este un aspect fundamental, dar nu și suficient pentru realizarea unei politici comune în materie de azil care să fie credibilă și durabilă. Prin urmare, este important să se dezvolte în continuare instrumente pentru a exprima solidaritatea față de țările terțe în scopul promovării și sprijinirii consolidării capacității de a gestiona fluxurile migratorii și statutul prelungit de refugiat în aceste țări.

Consiliul European invită:

- Consiliul și Comisia să consolideze capacitățile în țările terțe, în special capacitatea acestora de a oferi protecție eficientă, și să dezvolte și să extindă în continuare ideea programelor de protecție regionale, pe baza viitoarelor evaluări. Aceste eforturi ar trebui încorporate în abordarea globală a migrației și ar trebui să se reflecte în strategii naționale de reducere a sărăciei și nu ar trebui să vizeze doar refugiații și persoanele strămutate în interiorul țării, ci și populațiile locale;
- Consiliul, Parlamentul European și Comisia să încurajeze participarea voluntară a statelor membre la sistemul comun de relocare al Uniunii și să crească numărul total de refugiați relocați, ținând seama de situația specifică din fiecare stat membru;
- Comisia să raporteze anual Consiliului și Parlamentului European referitor la eforturile de relocare depuse de Uniune, să desfășoare în 2012 o evaluare intermediară a progreselor înregistrate și să evalueze programul comun de relocare al Uniunii în 2014 în vederea identificării îmbunătățirilor necesare;
- Consiliul și Comisia să găsească modalități de consolidare a sprijinului Uniunii adus ICNUR;

- Comisia să examineze, în acest context și după caz, noi abordări privind accesul la procedurile de azil care să vizeze principalele țări de tranzit, cum ar fi programe de protecție pentru anumite grupuri sau anumite proceduri de examinare a cererilor de azil, la care statele membre ar putea participa pe bază de voluntariat.

7. EUROPA ÎNTR-O LUME GLOBALIZATĂ – DIMENSIUNEA EXTERNĂ A LIBERTĂȚII, SECURITĂȚII ȘI JUSTIȚIEI

Consiliul European subliniază importanța dimensiunii externe a politicii Uniunii în domeniul libertății, securității și justiției și subliniază necesitatea unei integrări sporite a acestor politici în politicile generale ale Uniunii. Dimensiunea externă este esențială pentru o punere în aplicare reușită a obiectivelor acestui program și, în special, ar trebui să fie pe deplin coerentă cu toate celelalte aspecte ale politicii externe a Uniunii.

Uniunea trebuie să continue să asigure o punere în aplicare eficientă și să desfășoare evaluări și în acest domeniu. Toate acțiunile ar trebui să se bazeze pe transparență și responsabilitate, în special cu privire la instrumentele financiare.

Astfel cum se reiterează în raportul privind strategia de securitate europeană pe 2008, securitatea internă și externă nu pot fi disociate. Abordarea amenințărilor, chiar și în cazul în care sunt foarte îndepărtate de continent, este fundamentală pentru protejarea Europei și a cetățenilor acesteia.

Consiliul European invită Consiliul și Comisia să se asigure că sunt garantate coerența și complementaritatea activităților în spațiul de libertate, securitate și justiție la nivel politic și operațional. Prioritățile relațiilor externe ar trebui să fundamenteze și să orienteze prioritățile activității agențiilor UE relevante (Europol, Eurojust, Frontex, CEPOL, OEDT și EASO).

Ofițerii de legătură ai statelor membre ar trebui încurajați să își consolideze în continuare cooperarea, partajarea informațiilor și a celor mai bune practici.

Consiliul European subliniază necesitatea complementarității între acțiunea Uniunii și a statelor membre. În acest scop, este necesar un angajament sporit din partea Uniunii și a statelor membre.

7.1. O dimensiune externă consolidată

Consiliul European a decis că următoarele principii vor continua să guverneze pe viitor acțiunea Uniunii în relațiile externe în domeniul libertății, securității și justiției:

- Uniunea are o politică externă unică;
- Uniunea și statele membre trebuie să coopereze în parteneriat cu țările terțe;

- Uniunea și statele membre vor elabora și promova activ standardele europene și internaționale;
- Uniunea și statele membre vor coopera îndeaproape cu vecinii lor;
- statele membre vor intensifica în continuare schimbul de informații între ele și în cadrul Uniunii privind activitățile multilaterale și bilaterale;
- Uniunea și statele membre trebuie să acționeze cu solidaritate, coerență și complementaritate;
- Uniunea se va folosi din plin de toate instrumentele de care dispune;
- statele membre ar trebui să se coordoneze cu Uniunea pentru a optimiza utilizarea eficientă a resurselor;
- Uniunea se va implica în informare, monitorizare și evaluare, *inter alia* prin implicarea Parlamentului European;
- Uniunea va adopta o abordare proactivă în relațiile sale externe.

Consiliul European consideră că politicile privind spațiul de libertate, securitate și justiție ar trebui bine integrate în politicile generale ale Uniunii. Adoptarea Tratatului de la Lisabona oferă Uniunii noi posibilități de a acționa mai eficient în relațiile sale externe. Noul Înalt Reprezentant al Uniunii pentru afaceri externe și politica de securitate, care este și vicepreședintele Comisiei, Serviciul european pentru acțiune externă și Comisia vor asigura o mai mare coerență între instrumentele tradiționale de politică externă și instrumentele de politică internă cu dimensiune externă semnificativă, precum libertatea, securitatea și justiția. Ar trebui acordată atenție valorii adăugate care ar putea fi adusă de includerea unor competențe specifice în domeniul spațiului de libertate, securitate și justiție în delegațiile Uniunii din țări care sunt parteneri strategici. Mai mult, personalitatea juridică a Uniunii ar trebui să permită Uniunii să acționeze cu o forță sporită în cadrul organizațiilor internaționale.

Consiliul recunoaște că PCSA și numeroase acțiuni externe din domeniul spațiului de libertate, securitate și justiție au obiective comune sau complementare. Misiunile PCSA au, de asemenea, o contribuție importantă la securitatea internă a Uniunii prin eforturile acestora de a sprijini combaterea criminalității transnaționale grave în țările-gazdă și de a consolida respectarea statului de drept. Consiliul European încurajează o cooperare și o coerență sporită între politicile din domeniul spațiului de libertate, securitate și justiție și PCSA pentru a promova în continuare aceste obiective comune.

Noua bază în temeiul tratatului pentru încheierea acordurilor internaționale va garanta faptul că Uniunea poate negocia mai eficient cu partenerii-cheie. Consiliul European intenționează să se folosească din plin de toate aceste instrumente noi.

Consiliul European subliniază necesitatea complementarității între acțiunea Uniunii și a statelor membre. Aceasta va necesita un angajament sporit din partea Uniunii și a statelor membre. Prin urmare, Consiliul European invită Comisia să raporteze cu privire la modalitățile de garantare a complementarității până cel mai târziu în decembrie 2011.

7.2. Drepturile omului

Tratatul de la Lisabona oferă Uniunii instrumente noi în ceea ce privește protecția drepturilor și libertăților fundamentale, atât la nivel intern, cât și la nivel extern. Valorile Uniunii ar trebui promovate și ar trebui respectată conformitatea strictă cu dreptul internațional și cu evoluția acestuia. Consiliul European solicită instituirea unui plan de acțiune privind drepturile omului pentru a promova valorile acesteia în cadrul dimensiunii externe a politicilor privind SLSJ. Acest plan ar trebui examinat de Consiliul European și ar trebui să țină seama de faptul că aspectele interne și externe ale drepturilor omului sunt interconectate, de exemplu în ceea ce privește principiul nereturnării sau aplicarea pedepsei cu moartea de către partenerii cu care cooperează Uniunea. Planul ar trebui să conțină măsuri specifice pe termen scurt, mediu și lung și să desemneze responsabilii pentru desfășurarea acțiunilor.

7.3. Continuarea priorităților tematice cu instrumente noi

Consiliul European consideră că prioritățile tematice cheie identificate de strategia precedentă rămân valabile, cum ar fi combaterea terorismului, a criminalității organizate, a corupției, a drogurilor, schimbul de date cu caracter personal într-un mediu sigur și gestionarea fluxurilor migratorii. Trebuie intensificată combaterea traficului de ființe umane și a facilitării trecerii ilegale a frontierei.

Pe baza Strategiei pentru dimensiunea externă a JAI: libertate, securitate și justiție globale adoptată în 2005 și a acquis-ului relevant în acest domeniu, precum abordarea globală a migrației, cooperarea externă a Uniunii ar trebui să se concentreze pe domeniile în care activitatea Uniunii oferă valoare adăugată, în special:

- **migrația și azilul**, în vederea consolidării dialogului și cooperării Uniunii cu țările de origine și de tranzit, pentru a îmbunătăți capacitatea acestora de a desfășura controlul frontierelor, de a combate imigrația ilegală, de a gestiona mai bine fluxurile migratorii și de a asigura protecția, precum și pentru a beneficia de efectele pozitive ale migrației asupra dezvoltării; returnarea și readmisia reprezintă o prioritate a relațiilor externe ale Uniunii;

- **securitatea**, prin asocierea cu țări terțe în combaterea criminalității grave și organizate, a terorismului, a drogurilor, a traficului de ființe umane și a facilitării trecerii ilegale a frontierei, între altele prin concentrarea activităților Uniunii de combatere a terorismului în principal pe prevenire și prin protejarea infrastructurilor critice. Securitatea internă și externă nu pot fi dissociate. Abordarea amenințărilor, chiar și în cazul în care sunt foarte îndepărtate de continent, este fundamentală pentru protejarea Europei și a cetățenilor acesteia;
- **schimbul de informații** printr-un flux sigur, eficient și cu standarde corespunzătoare de protecție a datelor între Uniune și țările terțe;
- **justiția**, pentru a promova statul de drept și drepturile omului, buna guvernare, combaterea corupției, dimensiunea dreptului civil, pentru promovarea securității și stabilității și pentru crearea unui mediu sigur și solid pentru afaceri, comerț și investiții;
- **protecția civilă și gestionarea dezastrelor**, în special pentru dezvoltarea capacităților de prevenire și de răspuns la catastrofe tehnologice și naturale majore, precum și pentru combaterea amenințărilor teroriste.

Consiliul European invită Comisia:

- să analizeze dacă acordurile de cooperare ad hoc cu anumite țări terțe care urmează să fie identificate de Consiliu ar putea fi un mod de accentuare a combaterii traficului de ființe umane și a facilitării trecerii ilegale a frontierei și să facă propuneri în acest sens. În special, aceste acorduri ar putea implica utilizarea deplină a tuturor mijloacelor disponibile în Uniune, inclusiv utilizarea programelor de finanțare existente, cooperarea în schimbul de informații, cooperarea judiciară și instrumentele privind migrația.

Amenințarea teroristă și criminalitatea organizată rămân ridicate. Prin urmare, este necesară cooperarea cu partenerii strategici pentru schimbul de informații și continuarea cooperării privind obiectivele pe termen lung, cum ar fi măsurile de prevenire a radicalizării și recrutării, precum și protecția infrastructurilor critice. Ar trebui consolidare acordurile operaționale ale Eurojust, Europol, precum și acordurile de lucru cu Frontex.

7.4. Acorduri cu țări terțe

Tratatul de la Lisabona prevede proceduri noi și mai eficiente pentru încheierea acordurilor cu țări terțe. Consiliul European recomandă ca aceste acorduri, în special în ceea ce privește cooperarea judiciară, precum și în domeniul dreptului civil, să fie utilizate mai frecvent, ținând seama totodată de mecanismele multilaterale. Acesta observă totuși că statele membre vor păstra

opțiunea de a încheia acorduri bilaterale care sunt conforme cu dreptul Uniunii și că a fost creat un cadru juridic și pentru anumite acorduri bilaterale în domeniul dreptului civil.

Protecția datelor cu caracter personal este o activitate fundamentală a Uniunii. Este necesar un cadru legislativ coerent al Uniunii pentru transferul datelor cu caracter personal către țări terțe în scopuri legate de respectarea aplicării legii. Ar putea fi creat un model de acord-cadru care să cuprindă elementele de fond aplicabile în general pentru protecția datelor.

7.5. Priorități geografice și organizații internaționale

Acțiunea Uniunii în relațiile externe ar trebui să se concentreze pe partenerii-cheie, în special:

- țările candidate și țările cu perspectiva aderării la Uniunea Europeană, în privința cărora principalul obiectiv ar fi asistarea acestora în transpunerea acquis-ului;
- țările învecinate UE și alți parteneri-cheie cu care UE ar trebui să coopereze privind toate chestiunile în materie de libertate, securitate și justiție;
- statele SEE/Schengen au o legătură strânsă cu Uniunea. Acest lucru justifică o cooperare mai strânsă, pe baza încrederii reciproce și a solidarității pentru consolidarea efectelor pozitive ale pieței interne, precum și pentru promovarea securității interne a Uniunii;
- Statele Unite ale Americii, Federația Rusă și alți parteneri strategici cu care Uniunea ar trebui să coopereze în privința tuturor chestiunilor legate de spațiul de libertate, securitate și justiție;
- alte țări sau regiuni prioritare, din perspectiva contribuției lor la prioritățile strategice sau geografice ale UE;
- organizațiile internaționale precum ONU sau Consiliul European, cu care Uniunea trebuie să își continue conlucrarea și în cadrul cărora Uniunea ar trebui să își coordoneze poziția.

În **Balkanii de Vest**, acordurile de stabilizare și de asociere intră progresiv în vigoare și se înregistrează progrese însemnate în domeniul politicii vizelor, prin acordurile de facilitare a vizelor și acordurile de readmisie existente și printr-un dialog amplu privind liberalizarea vizelor deja instituit în unele țări și încă în pregătire în altele. Sunt necesare eforturi suplimentare, inclusiv utilizarea instrumentelor financiare, pentru combaterea criminalității organizate și a corupției, pentru garantarea drepturilor și libertăților fundamentale și pentru constituirea capacităților administrative în domeniul gestionării frontierelor, al respectării aplicării legii și în domeniul judiciar, pentru ca perspectiva europeană să devină o realitate.

Uniunea și **Turcia** au convenit să-și intensifice cooperarea pentru a răspunde provocării comune a gestionării fluxurilor migratorii și pentru a aborda în special imigrația ilegală. Această cooperare ar trebui să se concentreze pe responsabilitatea comună, pe solidaritate, pe cooperarea cu toate statele membre și pe înțelegerea comună, ținând seama de faptul că Turcia se învecinează cu frontierele externe ale Uniunii, de procesul său de negociere și de asistența financiară actuală a Uniunii în domenii relevante, inclusiv controlul frontierelor. Finalizarea negocierilor privind acordul de readmisie cu Turcia reprezintă o prioritate. Până atunci, acordurile bilaterale existente ar trebui puse în aplicare în mod corespunzător.

Consiliul European subliniază că **politica europeană de vecinătate (PEV)** oferă Uniunii posibilități suplimentare de a acționa într-un mod coordonat și eficient și de a contribui la consolidarea capacității și la consolidarea instituțiilor pentru un sistem judiciar, autorități care asigură respectarea aplicării legii și eforturi anticorupție independente și imparțiale, precum și pentru creșterea și facilitarea mobilității cetățenilor din țările partenere. În ceea ce privește țările din cadrul Parteneriatului estic, Uniunea preconizează încheierea unor acorduri de asociere (cu componente substanțiale privind spațiul de libertate, securitate și justiție) cu respectivele țări și sprijină mobilitatea cetățenilor și, ca o perspectivă pe termen lung, liberalizarea vizelor într-un mediu sigur.

Consiliul European invită la elaborarea, înainte de sfârșitul anului 2010, a unui plan privind modul în care poate fi dezvoltată cooperarea cu țările Parteneriatului estic, incluzând aspectele legate de libertate, securitate și justiție din Parteneriatul estic, precum și capitolele referitoare la libertate, securitate și justiție din planurile de acțiune PEV (sau documentele care le succedă) ale țărilor vizate. Planul ar trebui să enumere, de asemenea, etapele progresive către liberalizarea totală a vizelor, ca obiectiv pe termen lung pentru țările partenere individuale, de la caz la caz, precum și să descrie condițiile pentru o mobilitate sigură și gestionată corespunzător, menționate în Declarația comună a reuniunii la nivel înalt de la Praga privind Parteneriatul estic. Consiliul European va revizui planul înainte de sfârșitul anului 2012 și, în special, va evalua impactul acestuia la fața locului.

Uniunea ar trebui să își intensifice eforturile pentru a sprijini stabilitatea și securitatea în **regiunea Mării Negre** în ansamblu și să consolideze în continuare inițiativa de cooperare regională **Sinergia Mării Negre**. Activitățile ar trebui să se concentreze îndeosebi pe gestionarea frontierelor, pe gestionarea migrației, pe cooperarea vamală și pe statul de drept, precum și pe combaterea criminalității transfrontaliere.

În ceea ce privește **Uniunea pentru Mediterana**, va fi necesară consolidarea activității inițiate în contextul procesului de la Barcelona și al Parteneriatului euro-mediteranean, în special în privința migrației (maritime), controlului frontierelor,

prevenirii și combaterii traficului de droguri, protecției civile, respectării aplicării legii și cooperării judiciare. Consiliul European invită Comisia, în cooperare cu Înalțul Reprezentant al Uniunii pentru afaceri externe și politica de securitate, să prezinte un astfel de plan în 2010 și invită Coreper să pregătească cât mai curând posibil deciziile care urmează să fie luate de Consiliu. Consiliul European va revizui planul înainte de sfârșitul anului 2012 și, în special, va evalua impactul acestuia la fața locului.

În ceea ce privește situația din zona mediteraneeană, Consiliul European consideră că este necesar un parteneriat mai puternic cu țările terțe de tranzit sau de origine, pe baza unor cerințe reciproce și a sprijinului operațional care să cuprindă controlul frontierelor, combaterea criminalității organizate, returnarea și readmisia. Acțiunea rapidă pentru a face față provocărilor din această regiune reprezintă o prioritate.

În ultimii 10 ani, s-a intensificat cooperarea cu **SUA**, inclusiv cu privire la chestiuni legate de spațiul de libertate, securitate și justiție. În cadrul fiecărei Președinții sunt organizate periodic troici ministeriale și reuniuni la nivel de înalți funcționari. În acord cu cele prezentate în „declarația de la Washington” adoptată în cadrul reuniunii troicii ministeriale din octombrie 2009, dialogul ar trebui continuat și aprofundat.

Ar trebui continuată cooperarea în curs în domeniul combaterii terorismului și criminalității transnaționale, al securității frontierelor, al politicii vizelor, al migrației și cooperării judiciare. Acordul privind protecția datelor cu caracter personal supuse schimbului în scopul respectării aplicării legii ar trebui negociat și încheiat rapid. Uniunea și SUA vor coopera pentru realizarea integrală a regimului de călătorii fără viză între SUA și Uniune cât mai curând posibil și pentru a crește securitatea pasagerilor. Ar trebui elaborate proceduri comune pentru punerea în aplicare a acordurilor de cooperare judiciară și ar trebui să aibă loc consultări periodice.

Spațiul comun în vederea unui spațiu de libertate, securitate și justiție și noul acord în curs de negociere vor oferi cadrul pentru o viitoare cooperare intensă și îmbunătățită cu **Federația Rusă**. Bazându-se de asemenea pe rezultatele Consiliilor bianuale de parteneriat permanent privind libertatea, securitatea și justiția, Uniunea și Rusia ar trebui să își continue cooperarea în cadrul dialogului privind vizele și migrația legală, abordând totodată imigrația ilegală, să consolideze lupta comună împotriva criminalității organizate și, în special, cooperarea operațională și să îmbunătățească și să intensifice cooperarea judiciară. Cât mai curând posibil, ar trebui încheiat un acord cu Eurojust care să satisfacă standarde înalte de protecție a datelor. În acest context, ar trebui încheiat un acord-cadru privind schimbul de informații. Trebuie să continue dialogul privind vizele. Acordul de facilitare a vizelor și de readmisie ar trebui pus în aplicare pe deplin.

Consiliul European ia act de faptul că strategia comună **UE-Africa** 2007 și planul de acțiune definesc domeniul de aplicare al cooperării în domeniul combaterii terorismului, criminalității transnaționale și traficului de droguri. Atât în cadrul parteneriatului UE-Africa privind mobilitatea, migrația și ocuparea forței de muncă (MME), cât și în abordarea globală a migrației și în procesul de urmărire a rezultatelor conferințelor de la Rabat, Paris și Tripoli, ar trebui aprofundat și intensificat dialogul privind migrația cu partenerii africani, punându-se accentul pe țările aflate de-a lungul rutelor migrației nereglementate către Europa, în vederea asistării acestor țări în eforturile lor de elaborare a politicilor în materie de migrație și în vederea soluționării chestiunii imigrației ilegale pe mare și la frontiere. Ar trebui depuse eforturi pentru consolidarea cooperării, inclusiv încheierea rapidă a acordurilor de readmisie cu Algeria, Maroc și Egipt și, în conformitate cu concluziile Consiliului European din octombrie 2009, cu Libia.

De curând, **Africa de Vest** s-a transformat într-un centru major de trafic de droguri din America de Sud către Europa, ceea ce va necesita o atenție sporită și asistență pentru a stăvi traficul de droguri, precum și alte forme de criminalitate transnaționale și de terorism (în interiorul Sahelului).

Dialogurile cu **China** și **India** privind chestiuni legate de combaterea terorismului ar trebui amplificate și ar trebui să acopere alte zone prioritare, cum ar fi drepturile de proprietate intelectuală, migrația, inclusiv combaterea imigrației ilegale și cooperarea judiciară. Atunci când sunt încheiate acorduri privind cooperarea judiciară, Uniunea continuă să solicite ca pedeapsa cu moartea să reprezinte o chestiune cu privire la care nu se pot face compromisuri. Dialogul cu India privind migrația ar trebui intensificat și ar trebui să acopere toate aspectele legate de migrație. În ceea ce privește China, trebuie continuat dialogul privind drepturile omului. Dialogul cu **Brazilia** va trebui să fie aprofundat și amplificat în următorii ani. Parteneriatul strategic și planul de acțiune comun ar trebui puse în aplicare în mod mai eficient și ar trebui avute în vedere măsuri specifice.

Cu alte țări și regiuni, Uniunea va coopera la nivel regional sau bilateral, după caz. Cu țările din America de Sud și Caraibi, dialogul privind migrația, traficul de droguri și spălarea de bani și alte domenii de interes reciproc ar trebui continuat în cadrul regional (**UE-ALC**) și în cadrul GAFI. Va continua activitatea cu **țările din Asia Centrală** aflate de-a lungul rutelor de trafic către Europa.

Ar trebui, de asemenea, depuse eforturi pentru consolidarea cooperării cu **Afganistan** privind drogurile, inclusiv punerea în aplicare a documentului orientat către acțiune privind traficul de droguri, iar cu Afganistan și **Pakistan** privind chestiunile legate de terorism și migrație.

În ceea ce privește **Afganistan** și **Irak**, ar trebui menținut accentul pe răspunsul eficient la situația refugiaților printr-o abordare cuprinzătoare. Ar trebui depuse eforturi pentru abordarea fluxurilor de imigrație ilegală și pentru încheierea de acorduri de readmisie cu aceste state, precum și cu **Bangladesh**.

7.6. Organizațiile internaționale și promovarea standardelor europene și internaționale

Consiliul European își reiterează angajamentul față de multilateralismul eficient care completează parteneriatele bilaterale și regionale cu țările și regiunile terțe.

Pentru Uniune, ONU rămâne cea mai importantă organizație internațională. Tratatul de la Lisabona pune bazele unei participări mai coerente și mai eficiente a Uniunii la lucrările ONU și în cadrul altor organizații internaționale.

Uniunea ar trebui să continue să promoveze standardele europene și internaționale și ratificarea convențiilor internaționale, în special a celor elaborate sub auspiciile ONU și ale Consiliului Europei.

Activitatea Consiliului Europei este deosebit de importantă. Acesta reprezintă nucleul valorilor europene ale democrației, drepturilor omului și statului de drept. Uniunea trebuie să continue cooperarea cu Consiliul Europei pe baza Memorandumului de înțelegere între Consiliul Europei și Uniunea Europeană semnat în 2007 și să sprijine convențiile importante ale acestuia, precum Convenția privind acțiunea împotriva traficului de ființe umane și Convenția pentru protecția copiilor împotriva exploatarea sexuală și abuzului sexual.

În ceea ce privește cooperarea în domeniul respectării aplicării legii, Interpol este un partener important al Uniunii. Cooperarea în materie de drept civil se desfășoară în principal în cadrul Conferinței de la Haga de drept internațional privat. Uniunea ar trebui să continue sprijinirea conferinței și să își încurajeze partenerii să ratifice convențiile la care Uniunea este sau va deveni parte sau la care sunt parte toate statele membre.

LISTA DE ABREVIERI

CBRN	Chimic, biologic, radioactiv și nuclear
CEPOL	Colegiul European de Poliție
COSI	Comitetul permanent pentru securitate internă
CPI	Curtea Penală Internațională
EAC	Programul de formare european în materie de azil
EASO	Biroul European de Sprijin pentru Azil
ECRIS	Sistemul european de informații cu privire la cazierile judiciare
EPRIS	Sistemul european de inventariere a evidențelor poliției
EU ATC	Coordonator UE al luptei împotriva traficului de ființe umane
EUCPN	Rețeaua europeană de prevenire a criminalității
Eurosur	Sistemul european de supraveghere a frontierelor
FIUs	Unitățile de informații financiare
GAFI	Grupul de Acțiune Financiară Internațională
GRECO	Grupul de State din cadrul Consiliului Europei împotriva corupției
ICNUR	Agenția Organizației Națiunilor Unite pentru Refugiați
JITs	Echipele comune de anchetă
MIC	Centrul de monitorizare și informare
OCDE	Organizația pentru cooperare și dezvoltare economică
OCTA	Evaluarea amenințării pe care o reprezintă criminalitatea organizată
OEDT	Observatorul European pentru Droguri și Toxicomanie
OPC	Observatorul pentru prevenirea criminalității
PCSA	Politica Comună de Securitate și Apărare
PEV	Politica Europeană de Vecinătate
PNR	Registrului cu numele pasagerilor
SECA	Sistemul european comun de azil
SIS II	Sistemul de informații Schengen din a doua generație
TFUE	Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene
TIC	Tehnologia informației și a comunicațiilor
TUE	Tratatul privind Uniunea Europeană
UE	Uniunea Europeană
UNCAC	Convenția Organizației Națiunilor Unite împotriva corupției
VIS	Sistemul de informații privind vizele